



HÖGSKOLAN  
I GÄVLE

Institutionen för ekonomi

*Titel: Revision i små och mikro aktiefbolag  
– lagstadgad eller självvald?*

*Författare: Emma Ståhlberg & Ann Westerlind*

*Kurspoäng: 10 poäng*  
*Kursnivå: Kandidatkurs (C-nivå)*

***Examensarbete***  
*i ämnet företagsekonomi*

# FÖRORD

Vi har nu äntligen nått vårt mål och slutfört vårt uppsatsarbete. Vi vill i och med detta tacka alla som har hjälpt oss på vägen. Först vill vi tacka Annika Wedin, auktoriserad revisor på Öhrlings PricewaterhouseCoopers, som föreläste för oss under hösten och gav oss inspiration till att välja just detta ämne. Vi vill även tacka föreläsaren Tobias Svanström som gav oss tips och idéer. Ett stort tack riktas också till alla respondenter som tagit sig tid och ställt upp på intervjuer. Utan deras medverkan skulle uppsatsen ha varit omöjlig att genomföra. Till sist vill vi tacka vår handledare Mats Ryding som funnits där och väglett oss under arbetets gång.

Gävle Februari 2007

Emma & Ann

## ABSTRACT

**Titel:** Revision i små och mikro aktiebolag – lagstadgad eller självvald?

**Nivå:** C-uppsats i ämnet företagsekonomi, redovisning

**Skola:** Högskolan i Gävle  
Institutionen för ekonomi  
801 76 Gävle  
Telefon: 026-64 85 00  
Fax: 026-64 86 86

**Författare:** Emma Ståhlberg och Ann Westerlind

**Handledare:** Mats Ryding

**Datum:** Februari 2007

**Nyckelord:** Revisionsplikt, intressenter, små och mikro aktiebolag

**Title:** Audit in small and micro joint stock companies – statutory by law or self-chosen?

**Level:** Final assignment for a Bachelor Degree in Buisness Administration

**School:** University College of Gävle  
Department of Business Administration  
S-801 76 Gävle, Sweden  
Telephone: +46-26-64 85 00  
Telefax: +46-26-64 86 86

**Authors:** Emma Ståhlberg och Ann Westerlind

**Supervisor:** Mats Ryding

**Date:** February 2007

**Keywords:** Auditduty, partners, small and micro joint stock companies

# SAMMANFATTNING

Revisionsplikten innebär att alla aktiebolag (AB) ska ha en godkänd eller auktoriserad revisor. Plikten har funnits i aktiebolagslagen (ABL) ifrån utgången av år 1987, men har på senare år debatterats då många anser att det är en onödig regel för små AB. Frågan är då vad som kommer att fälla avgörandet i debatten? Beror det på att det finns tydliga argument för de positiva eller negativa åsikterna om plikten, eller beror det helt enkelt på vem som har makten i Sverige för tillfället?

Syftet med denna uppsats är därför att undersöka om revisionsplikten för små och mikro AB bör finnas kvar eller inte. Inom den Europeiska Unionen (EU) är det endast Sverige och Malta som i nuläget har plikten kvar fullt ut. För att få en uppfattning om vad debatten handlar om har vi i första hand studerat aktuella artiklar. Vi har även använt oss av två olika forskarrapporter inom området och litteratur. Åsikter i debatten har vi även tagit del av genom sju stycken olika intervjuer med anställda hos banker, Skatteverket, revisionsbyråer och ägare i små och mikro AB. Intervjuerna baseras på öppna frågor som alla berör samma saker, men med viss anpassning till vilken part vi intervjuade.

Målet för revisionen är en lämnad revisionsberättelse av revisorn. Tillsammans med årsredovisningen blir berättelsen ett viktigt beslutsunderlag för många av företagets intressenter. Åsikterna om revisionsplikten går isär. För kreditgivarna är revisionsplikten en viktig del i deras kreditbedömning och de är ofta bara positiva till plikten då deras kostnad för revision av bolagen är noll. För Skatteverkets del kan plikten vara till hjälp vid förebyggandet av ekonomisk brottslighet. Ett argument mot plikten är dock att reviderade handlingar inte ingår som grundmaterial för Skatteverkets beslut. Revisionsplikten ger revisorer en monopolställning. Ett slopande av plikten skulle dock kunna leda till högre status för revisorer, när deras tjänster i stället blir frivilligt efterfrågade. Arbete för revisorn skulle troligtvis inte heller minska, då efterfrågan på rådgivning skulle öka. Ägarna kan ha nytta av revisionen i sig, men för det behövs inte själva plikten. Utan plikt så kan det dock leda till att de som är i störst behov av revision väljer bort den, på grund av att kostnaden i många fall uppfattas som högre än nyttan. När det gäller politikerna så anser det röda blocket att plikten bör vara kvar tills vidare, medan det blåa blocket tycker att det förenklar för små bolag om den tas bort.

Fördelar med en revisionsplikt är att den fungerar som ett kontrollinstrument för intressenter och bidrar till en kvalitetsstämpel för bolagen. Vi har dock sett att det viktigaste inte är själva plikten, utan revisionen i sig. De främsta intressenterna av revision är kreditgivarna och dessa kommer troligtvis att kunna kräva reviderat material, även om plikten avskaffas. Med andra ord är inte kreditgivarna beroende av en revisionsplikt. Vi anser därför att det är bättre att revision är självvald. Detta tror vi bidrar till en ökad status för revisorn och en högre kvalitetsstämpel för revisionen i sig.

## SUMMARY

The audit duty means that all joint stock companies should have an approved or authorised auditor. The duty has been in the joint stock company law from the end of year 1987, but during the past years there has been a debate, because many think that it's an unnecessary rule for small joint stock companies. The question is, what's going to be the settlement in the debate? Does it depend on whether there are distinct arguments for the positive or negative opinions of the duty, or does it simply depend on which one who has the authority in Sweden for the moment?

The purpose with this paper is therefore to examine whether the audit duty for small and micro joint stock companies should be in existence or not. Within the European Union (EU) it's only Sweden and Malta who now a days still has the duty fully in existence. To get an apprehension on what the debate is about we first of all studied current articles. We have also used two different science reports within the subject and literature. We have also taken part of opinions in the debate through seven different interviews with employees at banks, tax authorities, firms of accountants and owners in small and micro joint stock companies. The interviews are based on open questions that all concern the same thing but with some adjustments depending on which interviewee.

The goal with audit is an audit report left by the auditor. Together with the annual account the report becomes an important decision foundation for many of the companies parties. The opinions on the audit duty goes apart. For the creditgivers the audit duty is an important part in their credit judgements. The creditgivers is often only positive to the duty because their cost for the audit of the companies is zero. For the tax authorities the duty can be a help to prevent economic crime. Although, one argument against the duty is that revised documents isn't part of the basic material for the tax authorities decisions. The duty gives auditors a monopoly position. To abolish the duty could however lead to higher status for the auditors, when the service is instead voluntarily demanded. The work for the auditor should probably not be any less, since the demand for advising should increase. The owner them self could have use for the just the audit but for that they don't need the duty. Without a duty, it may lead to that the ones who are in most need for an audit choose's not to, because the cost for it in many cases apprehends as higher than the use for it. When it come's to the politicians the red side thinks the duty should be in existence further on, while the blue side thinks that it simplifies for small companies if the duty disappear.

The advantages with an audit duty is that it works as a control instrument for partners and contribute to a quality stamp for the companies. We have although seen that the most important isn't the duty, but instead the audit it self. The leading partners of audit is the creditgivers and they will probably be able to demand audited material anyway, even if the duty abolish. With other words, the creditgivers, is not depended on a audit duty. Our opinion is therefore that it's better if audit is self-chosen. We think that it contributes to an increased status for the auditor and a higher quality stamp for the audit it self.

# INNEHÅLLSFÖRTECKNING

<b>1</b>	<b>INLEDNING</b>	<b>1</b>
1.1	Bakgrund	1
1.2	Syfte	2
1.3	Frågeställningar	2
1.4	Avgränsning	2
1.5	Definitioner	2
1.5.1	Revisionsplikt	2
1.5.2	Gränsvärden	2
1.5.3	Aktiebolag	3
1.5.4	Regler för revisorn	4
1.6	Förkortningar	4
<b>2</b>	<b>METOD</b>	<b>5</b>
2.1	Tillvägagångssätt	5
2.2	Undersökningsmetod	5
2.3	Insamling av data	6
2.3.1	Sekundär	6
2.3.2	Primär	6
2.4	Urval	7
2.4.1	Geografiskt urval	7
2.4.2	Respondenter	7
2.5	Materialets struktur	8
2.5.1	Sekundärdata	8
2.5.2	Primärdata	8
2.5.3	Analys	8
2.6	Metoddiskussion	8
2.6.1	Undersökningsmetod	8
2.6.2	Insamling av data	9
2.6.3	Urval	10
2.6.4	Materialets struktur	10
<b>3</b>	<b>TEORI</b>	<b>11</b>
3.1	Revision	11
3.1.1	Vad är revision?	11
3.1.2	För vem görs revisionen?	11
3.1.3	<i>Sammanfattning av revision</i>	13
3.2	Revisionsplikt inom EU- länderna	13
3.2.1	Övriga Europa	13
3.2.2	Norden	14
3.2.3	<i>Sammanfattning av revisionsplikt inom EU- länderna</i>	15
3.3	Revisionsplikt för och emot	15
3.3.1	Intressenters perspektiv	15
3.3.2	Revisorers perspektiv	18
3.3.3	Små och mikro aktiebolags perspektiv	20
3.3.4	Politikers perspektiv	21
3.3.5	<i>Sammanfattning av revisionsplikt för och emot</i>	23
<b>4</b>	<b>EMPIRI</b>	<b>24</b>
4.1	Kreditgivare	24
4.1.1	Bank i Gävle	24

4.1.2	Bank i Skutskär .....	26
4.1.3	<i>Sammanfattning av kreditgivarnas åsikter</i> .....	27
4.2	Skatteverket .....	27
4.2.1	Skatteverket i Gävle .....	27
4.2.2	<i>Sammanfattning av Skatteverkets åsikter</i> .....	29
4.3	Revisorer .....	29
4.3.1	Revisionsbyrå i Gävle – den större .....	29
4.3.2	Revisionsbyrå i Gävle – den mindre .....	32
4.3.3	<i>Sammanfattning av revisorernas åsikter</i> .....	32
4.4	Små och mikro aktiebolag .....	33
4.4.1	Taxibolag i Gävle .....	33
4.4.2	Entreprenadfirma i Tierps kommun .....	35
4.4.3	<i>Sammanfattning av små och mikro aktiebolagens åsikter</i> .....	37
<b>5</b>	<b>ANALYS</b> .....	<b>38</b>
5.1	Intressenter .....	38
5.1.1	Kreditgivare .....	38
5.1.2	Skatteverket .....	39
5.2	Revisorer .....	40
5.3	Små och mikro aktiebolag .....	40
5.4	Slutlig analys .....	41
<b>6</b>	<b>SLUTSATS</b> .....	<b>42</b>
6.1	Förslag till fortsatta studier .....	42

## REFERENSLISTA

## BILAGOR

- Bilaga 1: Intervjufrågor till banker
- Bilaga 2: Intervjufrågor till Skatteverket
- Bilaga 3: Intervjufrågor till revisorer/revisionsbyråer
- Bilaga 4: Intervjufrågor till små och mikro aktiebolag

## FIGURFÖRTECKNING

- Figur 2.1 De olika tolkningsnivåerna vid en deduktiv ansats
- Figur 3.1 Aktiebolag
- Figur 3.2 Intressentkretsen

# 1 INLEDNING

---

*Här ger vi läsaren först en introduktion i ämnet. Detta följs av uppsatsens syfte, frågeställningar och avgränsning. Därefter går det att finna definitioner och förkortningar som underlättar den fortsatta läsningen.*

---

## 1.1 Bakgrund

Är det nödvändigt med revisionsplikt för alla AB och vad blir effekterna av en sådan regel? Det är frågor som har debatterats under en tid, då en del ser revisionsplikten som ett problem för de mindre bolagen, då det kanske kostar mer än det smakar. Andra menar dock att det är absolut nödvändigt med revisionsplikt oavsett storlek på bolaget, då det bland annat är ett skydd mot ekonomisk brottslighet.

”År 1982 tillsattes Kommissionen mot ekonomisk brottslighet. Bland alla kommissionens projekt fanns ett som gällde revisorer. Ordförande i kommissionen, ansåg att revisorerna borde tilldelas en större roll i kampen mot den ekonomiska brottsligheten. Utredningen - *Effektivare företagsrevision* – presenterades år 1983 och den innehöll flera förslag till förändringar av aktiebolagslagens bestämmelser om revision och revisorer.”<sup>1</sup>

”År 1983 gjordes ett tillägg i ABL om att alla bolag skulle utse kvalificerade revisorer. Ett viktigt motiv till detta tillägg var att det var uppenbart att en effektiv och sakkunnig revision hade stor betydelse när det gällde att förhindra och motverka ekonomisk brottslighet. Brottsförebyggande rådet (Brå) hade nämligen i en promemoria år 1978 rekommenderat att en kvalificerad revisor på sikt skulle tillsättas i alla aktiebolag. Brå menade att revisorerna skulle kunna bli ett redskap för att motverka ekonomisk brottslighet. Rådet framförde som ett motiv till sitt ställningstagande att den grupp av aktiebolag där de normalt finner ekonomisk brottslighet inte omfattades av revisionsplikt. Brå hävdade att det oftast var aktiebolag med ett litet aktiekapital som ägnade sig åt ekonomisk brottslighet. Kommerskollegium hade i en undersökning av antalet kvalificerade revisorer i början av 1980-talet funnit att tillgången borde räcka för en sådan lagändring. Brå menade därför att det nu fanns förutsättningar att lagstifta om kvalificerade revisorer i alla aktiebolag. Detta ledde fram till att aktiebolagslagen ändrades så att alla aktiebolag, efter utgången av år 1987, skulle välja en auktoriserad eller godkänd revisor.”<sup>2</sup>

Tidigare studier som gjorts inom ämnet är bland annat en rapport från Svenskt Näringsliv<sup>3</sup> och en undersökning gjord av Tobias Svanström vid Umeå universitet<sup>4</sup>. Dessa två studier har varit centrala för vårt arbete. Vår uppsats syftar till att bilda sig en uppfattning om hur revisionspliktens framtid bör se ut. Bestäms det utifrån att det finns tydliga argument för de positiva- eller negativa effekterna av plikten? Eller beror det helt enkelt på vilka som har makten för tillfället?

---

<sup>1</sup> Johansson S-E, m.fl. *Uppdrag revision– Revisorsprofessionen i takt med förväntningarna* s. 38

<sup>2</sup> Ibid. s. 39

<sup>3</sup> Svenskt näringsliv, Thorell, P, Norberg, C., *Revisionsplikten i små aktiebolag*

<sup>4</sup> Svanström, T., *Lagstadgad revision? Ja, om företagen får bestämma*



## 1.2 Syfte

Syftet med denna uppsats är att undersöka om revisionsplikten för små och mikro AB bör finnas kvar eller inte. Detta gör vi genom att ta del av åsikter hos anställda på banker, Skatteverket, revisionsbyråer och ägare i små och mikro AB.

## 1.3 Frågeställningar

- Vilka har nytta av revision?
- Vilka för- och nackdelar finns det med revisionsplikt?
- Beror pliktens framtid på vilka som har makten i Sverige?

## 1.4 Avgränsning

Vi har valt att endast behandla små och mikro AB. Vi kommer att jämföra Sverige med andra länder inom EU, men inte gå in djupare på dessa länder. Inom intressentkretsen har vi valt att ej djupare behandla de två intressenterna; kunder och leverantörer. Vi kommer även att avgränsa våra intervjuer till Gävleborgs län och Tierps kommun.

## 1.5 Definitioner

### 1.5.1 Revisionsplikt

Alla AB måste ha minst en *kvalificerad* revisor, dvs. antingen *godkänd* eller *auktoriserad*. ”Revisorn ska enligt god revisionssed granska bolagets årsredovisning, räkenskaperna samt styrelsens och VD:s förvaltning av bolaget. I detta uppdrag ingår bland annat att revisorn ska kontrollera att skatter och avgifter under året betalats i rätt tid och med rätt belopp.”<sup>5</sup>

### 1.5.2 Gränsvärden

Europeiska Gemenskapen (EG) berör reglerna om revisionsplikten i två direktiv. Enligt det fjärde- och sjunde bolagsdirektiv ges medlemsländerna själva möjligheten att undanta små AB från revisionsplikten, under förutsättning att de inte överskrider två av följande tre gränsvärden (senaste två åren); ”Företag med färre än 50 anställda och med en omsättning understigande 7,3 miljoner euro eller en balansslutning understigande 3,65 miljoner euro. Dessa gränsvärden får höjas med 10 % av medlemsstaterna.”<sup>6</sup>

---

<sup>5</sup> Lundén, B., *Aktiebolag: skatt, ekonomi och juridik*, s. 187

<sup>6</sup> Svenskt näringsliv, Thorell, P, Norberg, C., *Revisionsplikten i små aktiebolag* s. 9

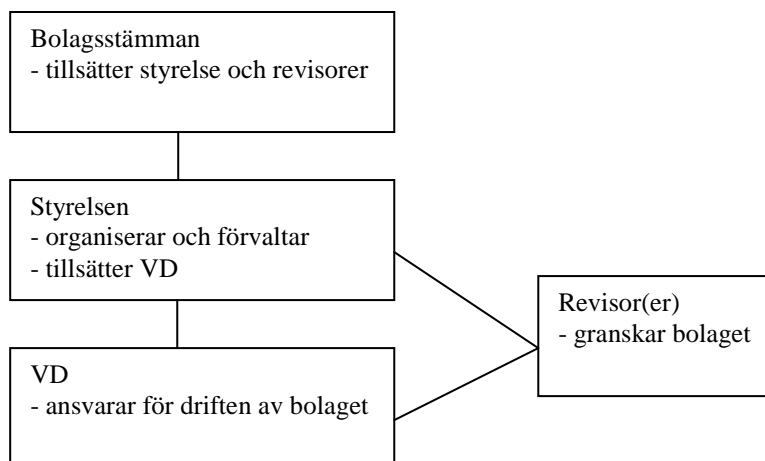
Små AB kan också delas upp i små och mikro AB. EU:s definition på dessa bolagsstorlekar är att:

- ”Små företag sysselsätter mellan 10 och 49 personer och har en årlig omsättning och /eller årlig balansomslutning som inte överstiger 10 miljoner euro.
- Mikroföretag sysselsätter färre än 10 personer och har en årlig omsättning och/eller årlig balansomslutning som inte överstiger 2 miljoner euro.”<sup>7</sup>

Dessa bolagsstorlekar faller under möjligheten att undantas från revisionsplikten. Dock kan en uppdelning mellan dessa underlätta för läsaren, då vi intervjuar ett bolag av varje storlek. Vi kommer växlande att använda oss av orden företag/bolag och även små/mindre och menar då både små och mikro AB.

### 1.5.3 Aktiebolag

I ett AB är det personliga ansvaret begränsat. Bolagsformen innebär att ägarna satsar kapital och i gengäld får andelar – aktier i bolaget. Aktieägarna har rätt att delta i vissa beslut i företaget genom den årliga bolagsstämman. Bolagsstämman är beslutande instans i ett AB (aktieägarna), det är där som styrelse och revisorer utses. Enligt ABL är aktiebolagen indelade i två kategorier. Den ena kategorin är så kallade *privata* AB, där aktiekapitalet måste uppgå till minst 100 000 kr. Aktierna i ett sådant bolag får inte bjudas ut till allmänheten. Den andra kategorin är så kallade *publika* AB, där aktiekapitalet måste vara minst 500 000 kr. Aktiebolagsformen kan användas av såväl stora företag som små enmansföretag. Termen fåmansbolag används om AB med en eller ett fåtal aktieägare med verkligt inflytande. I enmansaktiebolag äger en enda person samtliga aktier och arbetar oftast själv aktivt i bolaget. Han är således formellt anställd av aktiebolaget (som är den juridiska personen). Alla AB ska lämna en årsredovisning och enligt årsredovisningslagen (ÅRL 2 kap 1 §) ska årsredovisningen bestå av fyra delar: förvaltningsberättelse, balansräkning, resultaträkning och noter.<sup>8</sup>



Figur 3.1 Aktiebolag<sup>9</sup>

<sup>7</sup> [http://www.eu-upplysningen.se/templates/EUU/standardRightMenuTemplate\\_\\_\\_\\_1744.aspx](http://www.eu-upplysningen.se/templates/EUU/standardRightMenuTemplate____1744.aspx)

<sup>8</sup> Thomasson, J, Arvidsson, P m.fl., *Den nya affärsredovisningen*, s. 316 ff.

<sup>9</sup> Lundén, B., *Aktiebolag: skatt, ekonomi och juridik*, s. 17

#### **1.5.4 Regler för revisorn**

Enligt revisorslagen ska en revisor oberoende och objektivt utföra sina uppdrag.<sup>10</sup> Företagen får inte använda sig av en och samma person till redovisning och revision, detta brukar kallas byråjäv. Idag är det dock inget som hindrar företagen att anlita en och samma redovisningsbyrå, då en person på byrån kan ha hand om redovisningen och en annan om revisionen. Detta kallas kombiuppdrag. Det har diskuterats om detta ska bli förbjudet, vilket skulle innebära att företagen blir tvungna att använda sig av två redovisningsbyråer. För mindre företag skulle det innebära ökade kostnader eftersom det då är två olika personer som helt på nytt måste sätta sig in i företagets verksamhet.<sup>11</sup>

#### **1.6 Förkortningar**

AB: Aktiebolag  
ABL: Aktiebolagslagen  
BRÅ: Brottsförebyggande rådet  
EG: Europeiska Gemenskapen  
EU: Europeiska Unionen  
FAR: Föreningen Auktoriserade Revisorer  
SRF: Sveriges Redovisningskonsulters Förbund  
SRS: Svenska Revisor Samfundet  
UC: Upplysningscentralen  
ÅRL: Årsredovisningslagen

---

<sup>10</sup> FAR, *Revision En praktisk beskrivning*, s. 113 ff.

<sup>11</sup> Balans 2004 nr 2, Wennberg, I., *Efterfrågad eller lagstadgad revision?*

## 2 METOD

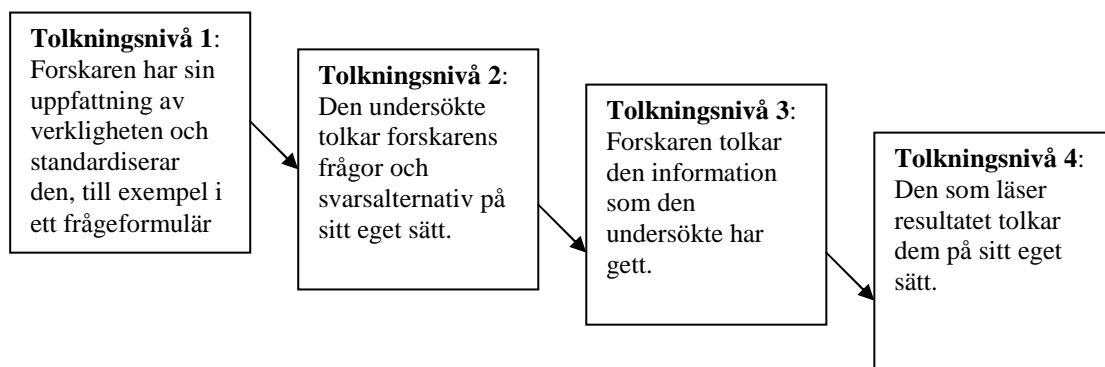
*I detta kapitel förklarar vi först hur vår uppsats tog form och hur vi sedan gått tillväga vid insamlingen och sammanställningen av allt material. Slutligen så diskuterar vi för- och nackdelar med vårt tillvägagångssätt och valda metoder.*

### 2.1 Tillvägagångssätt

Denna uppsats började ta form samtidigt som vi läste en kurs i koncernredovisning. Under kursen hölls föreläsningar av en auktoriserad revisor och vi tog då kontakt med henne för att få tips och idéer om vad som kunde vara intressant att skriva om. Något som hon direkt kom att tänka på, som är väldigt aktuellt inom revisionsbranschen, är debatten om huruvida revisionsplikten bör finnas kvar för små och mikro AB. Där och då fick vi upp ögonen för denna debatt och vår uppsats hade fått sin början. Våra förkunskaper om ämnet var väldigt begränsade vilket gjorde att vi valde att börja ta del av debatten genom artiklar mm. Redan från början upplevde vi att intervjuer skulle leda till den bästa insamlingen till vår empiri, då vi ville ha så utförliga svar som möjligt och en chans att ställa följdfrågor. Syftet med uppsatsen blir därför att undersöka olika parterers åsikter om ämnet, för att på så sätt se vilket håll debatten lutar åt och kunna dra egna slutsatser om vad som är att föredra. Vår uppsats bygger på kvalitativa undersökningar där vi (som forskare) tolkar respondenternas åsikter med hjälp av vår förförståelse. Tolkningarna vi gör baseras på den kunskap vi fått genom vår teoridel och med hjälp av respondenternas åsikter (empirin) skapas sedan en helhetsförståelse i den slutliga analysen.

### 2.2 Undersökningsmetod

Vår datainsamling har skett på så vis att teori har samlats in före empiri och vi anser därför att vi använt oss av en deduktiv metod (se figur 2.1). Vi valde att göra kvalitativa undersökningar då dessa ställer sig mer öppna för ny, oväntad information, eftersom vi inte hade några klara förväntningar om hur verkligheten såg ut.



Figur 2.1 De olika tolkningsnivåerna vid en deduktiv ansats<sup>12</sup>

<sup>12</sup> Jacobsen, D.I., *Vad, hur och varför?*, s.44

## 2.3 Insamling av data

En indelning av datakällor kan ske i primär- och sekundärdata. ”Primärdata är data som samlas in av forskaren själv för den aktuella situationen. Sekundärdata är data som redan har samlats in eller återges av någon annan. Ingenting är i sig själv sekundärdata eller primärdata. En källa blir det ena eller det andra beroende på hur den används.”<sup>13</sup>

### 2.3.1 Sekundär

Till vår teoriinsamling har vi främst använt oss av artiklar och två tidigare studier inom ämnet. Eftersom det inte gjorts så mycket forskning inom detta område har det varit svårt att samla relevant information genom litteratur. Den litteratur vi har haft har främst använts för att stödja det som sägs i artiklarna och ge en bakgrund om vad revision är, vem det är till för och vilka regler som finns för de olika företagen. Allt redan skrivet materialet får i denna uppsats därför ses som sekundärdata.

Insamlingen började med att vi letade efter artiklar i tidskriften *Balans* (där frågor relaterade till revisorsyrket diskuteras). Artiklarna fann vi i arkivet på biblioteket i Högskolan i Gävle och även via bibliotekets databas FAR: Komplet. Vi använde också sökmotorn Google, genom att söka på nyckelordet: revisionsplikt och därifrån leta oss vidare till olika artiklar och länkar. Genom en länk till Svenskt Näringsliv fann vi en rapport: Revisionsplikten i små aktiebolag.<sup>14</sup> Efter den första insamlingen läste vi sedan igenom materialet för att få en uppfattning om vad debatten handlar om och vilka aktörer den berör.

Efter detta började vi även söka efter litteratur, då vi kände att vi ville ha mer bakgrundsinformation om revision och AB, för vår egen- såväl som den framtida oinsatte läsarens del. Under kursen i koncernredovisning (se ovan), hade vi även en föreläsning om revision med Tobias Svanström från Umeå Universitet. Tobias presenterade bland annat sin rapport som handlar om revisionsplikten.<sup>15</sup> Vi tog därför kontakt med Tobias och han skickade sin rapport till oss. Denna har tillsammans med rapporten från Svenskt Näringsliv haft stor betydelse för vår teoridel eftersom båda dessa har hjälpt till att stödja det som går att finna i artiklarna.

### 2.3.2 Primär

Datainsamlingen till vår empiri har skett genom kvalitativa undersökningar bestående av intervjuer. Dessa intervjuer får ses som primärdata i denna uppsats. Intervjuerna gjordes med två bankanställda, en anställd på revisionsenheten på Skatteverket, två revisorer och ägarna vid två små AB. Vårt mål var att göra personliga intervjuer för att få så utförliga svar som möjligt och på så sätt få fram åsikter som vi kanske inte hade räknat med. Intervjuerna med den ena kreditgivaren och den ena revisorn kunde vi dock inte genomföra som planerat. På grund av tidsbrist hos de intervjuade fick intervjuerna ske via mail.

---

<sup>13</sup> Artsberg, K., *Redovisningsteori – policy och – praxis*, s.45

<sup>14</sup> Svenskt näringsliv, Thorell, P, Norberg, C., *Revisionsplikten i små aktiebolag*

<sup>15</sup> Svanström, T., *Lagstadgad revision? Ja, om företagen får bestämma*

Vi formulerade ett antal öppna frågor i fyra stycken olika frågeformulär (en för varje part), (se bilaga 1- 4). Frågorna till de olika parterna hade samma syfte, men beroende på vem vi intervjuade var vi tvungna att ställa delvis anpassade frågor för just den intervjupersonen. Intervjufrågorna skickades till alla parter i förväg, för att ge dem en chans att förbereda sig. Intervjuerna genomfördes på de olika parternas arbetsplatser och varade i genomsnitt i trettio minuter. För att kunna vara aktiva och ställa följdfrågor genomförde vi intervjuerna med hjälp av en bandspelare. Båda närvarande vid samtliga intervjuer och vi delade upp frågorna vid varje intervju och ställde ungefär lika många var. Samtliga respondenter hade en positiv inställning vid förfrågan om eventuella kompletterande frågor i efterhand.

## 2.4 Urval

### 2.4.1 Geografiskt urval

Från början var planen att vi endast skulle intervjuas i Gävle, men då det var svårt att få tag på företag som ville ställa upp var vi tvungna att gå utanför Gävle kommun och använda oss av mer personliga kontakter.

### 2.4.2 Respondenter

Vid val av de olika intervjupersonerna hade vi som mål att få tag på minst två stycken av varje part (kreditgivare, revisorer, företag), förutom Skatteverket. När det gällde revisionsbyråerna ville vi ha en stor- och en mindre byrå, där vald intervjuperson främst arbetade med mindre AB. När det gällde företagen ville vi helst ha ett enmansföretag och ett lite större företag. Vi började med att leta efter AB för att undersöka vilken omsättning/hur många anställda de har för att se om de uppfyller kraven för att klassas som ett litet AB. Efter en stunds sökande på Internet hittade vi en sida<sup>16</sup> där olika företagsformer fanns registrerade. Utifrån denna sida kunde vi specificera oss till Gävleområdet och vi skrev upp ett antal kontaktpersoner och tog därefter kontakt via telefon och mail. Urvalet blev sedan slumpmässigt beroende på vilka företag vi fick tag på. Den 8 november 2006 anordnades ETE-mässan på Högskolan i Gävle och vi passade där på att ta kontakt med två banker, två revisionsbyråer och Skatteverket. Vi fick då telefonnummer till olika personer som var lämpliga att kontakta för att boka en intervju. Efter att ha pratat med de två revisionsbyråerna på mässan fick vi uppfattningen att den ena byrån var mer insatt i debatten. Detta gjorde att valet föll på dem, då det kändes som att de kunde bidra mest till våra intervjuer. För att få tag på en mindre revisionsbyrå sökte vi på Eniro och valet föll på en av få byråer som hade en hemsida och även jobbade främst med små bolag.

---

<sup>16</sup> [www.unc.se/foretag](http://www.unc.se/foretag)

## 2.5 Materialets struktur

### 2.5.1 Sekundärdata

Sammanställningen började med att vi delade upp det insamlade materialet och en av oss började granska och sammanfatta artiklarna. Den andra började med hjälp av litteratur att skriva ihop bakgrundsfakta och inledande beskrivningar till teorin. När båda kände sig nöjda med sin del, så bytte vi material för att se om den andra kunde få ut något av materialet som den första hade missat. Efter att ha gjort detta var det vissa bitar som båda fortfarande kände fattades och vi kompletterade därför teorin med hjälp av de två forskningsrapporterna och ytterligare litteratur. När teorin sedan i stora drag var klar, började vi skriva en väldigt preliminär inledning. Inledningen omformades allt eftersom arbetet tog form. Avsnitten i teoridelen avslutas med korta sammanfattningar.

### 2.5.2 Primärdata

Vi samlade allt intervjumaterial och satte oss ner och lyssnade igenom detta tillsammans. Vi skrev ner intervjuerna ordagrant på datorn och därefter läste vi igenom och sammanställde dem. Intervjuerna är i uppsatsen lagda partvis och avslutas med korta sammanfattningar av huvudåsikterna hos de olika parterna.

### 2.5.3 Analys

I analysen behandlar vi varje part var för sig, i den ordning de tidigare återfinns i uppsatsen. De olika teoriavsnitten vävs ihop med motsvarande empiriavsnitt och analyseras med hjälp av våra egna åsikter och övriga källor.

## 2.6 Metoddiskussion

### 2.6.1 Undersökningsmetod

Fördelen med att intervjua är, som nämnts innan, att det finns en chans att ställa följdfrågor. Vid personliga intervjuer kan du uppfatta kroppsspråk mm. hos intervjupersonen, som du skulle ha gått miste om vi en enkätundersökning. Att kroppsspråket är synligt kan också vara till en nackdel då även intervjuarnas kroppsspråk syns och omedvetet kan påverka intervjupersonen<sup>17</sup>.

---

<sup>17</sup> Eriksson, L-T, Wiedersheim-Paul, F., *Att utreda, forska och rapportera*, s. 85

## 2.6.2 Insamling av data

### *Sekundär*

De problem som vi stötte på från början var framförallt att hitta litteratur som diskuterar vår frågeställning. Vi fann endast en mängd artiklar om ämnet och vi fick i stället koncentrera oss att hitta litteratur till vår bakgrund och inledande beskrivning. Litteraturen bidrar till att det är lättare för läsaren att bilda sin egen uppfattning om ämnet och hålla sig neutral, vilket kan vara svårt vid studier enbart av artiklar, då dessa ofta är vinklat material<sup>18</sup>. Det finns ju dock ingen klar struktur över artiklarna på samma sätt som det finns i litteratur. Till en början upplevde vi detta som ett stort problem då det tog lång tid att sätta sig in i alla artiklar. En stor arbetsinsats har därför gått åt till att läsa artiklarna om och om igen och trots detta var det ändå svårt att skapa sig en klar bild över vad som väger tyngst i debatten. Så här i efterhand kan vi dock konstatera att timmarna var väl värda, då det hjälpt oss i vårt fortsatta arbete. Inte minst vid skapandet av intervjufrågor, då vi anser oss väl insatta i debatten men att vi ändå kunnat hålla oss neutrala.

De två forskningsrapporterna har haft stor betydelse för vårt arbete och använts för att stödja det som sägs i artiklarna. Från början hade vi dock endast tillgång till rapporten från Svenskt Näringsliv<sup>19</sup> och ganska direkt kände vi att denna rapport tog ställning *emot* revisionsplikten. Vi funderade hur vi skulle göra för att inte uppsatsen i ett för tidigt skede skulle präglas av den inställningen. Vi kom för en kort stund fram till att vi själva, med hjälp av artiklar, skulle försöka motverka den effekten genom att argumentera mer för den andra sidan (alltså *för* revisionsplikt), trots att vi kanske inte hade den åsikten. Vi ansåg inte detta vara någon bra lösning på problemet, men i det skedet såg vi ingen annan lösning. Detta problem löste sig till slut på ett mycket bra sätt då vi fick tillgång till den andra forskningsrapporten av Tobias Svanström<sup>20</sup>. Dessa två rapporter har olika slutsatser och på så vis har vårt material blivit mer balanserat. För att arbete ska vara vetenskapligt är det viktigt att ”inte låta den ena sidan i en debatt få flera gånger större utrymme än den andra.”<sup>21</sup>

### *Primär*

Huvudproblemet vid insamlingen av primärdata var att det var svårt att få tag på vissa intervjupersoner. Två av intervjuerna fick därför ske via mail då intervjupersonerna inte hade tid att träffas och kanske också kände sig bekvämare med att göra intervjuerna på så vis? Dessa intervjuer blev inte lika utförliga som vi hade tänkt oss från början, men intervjuerna var ändå av sådan art att de gick att använda i uppsatsen. I flera fall så fick vi känslan av att de uppringda personerna var väldigt skeptiska till att bli intervjuade och kanske var det inte alltid tidsfaktorn som var av avgörande betydelse? Detta problem uppstod främst när vi ringde till olika småföretag. Detta kan ha bero på att det är väldigt svårt att presentera sig själv, såväl som sitt syfte med uppsatsen samt att fånga intervjupersonens intresse under ett kort telefonsamtal. Ett ytterligare problem var att få tag på lämpligaste person att intervjua inom de olika företagen/byråerna mm. På några ställen blev vi bara runtkopplade och det tog lång tid att få tag på en person som var villig/lämplig att ställa upp.

Det finns alltid en risk av att intervjun blir präglad av alltför ledande eller färgade frågor. Trots att vi var två stycken vid formandet av intervjufrågorna kände vi att det vore bra om en tredje part fick läsa igenom frågorna innan vi gjorde intervjuerna. Vi visade därför frågorna

---

<sup>18</sup> Ejvegård, R., *Vetenskaplig metod*, s. 63

<sup>19</sup> Svenskt näringsliv, Thorell, P, Norberg, C., *Revisionsplikten i små aktiebolag*

<sup>20</sup> Svanström, T., *Lagstadgad revision? Ja, om företagen får bestämma*

<sup>21</sup> Ejvegård, R., *Vetenskaplig metod*, s. 20



för vår handledare och tog del av hans åsikter om vilka ändringar som behövdes göras. Genom detta blev förhoppningsvis intervjufrågorna ännu mer neutrala.

Vid intervjuerna använde vi oss av en bandspelare. Detta för att vi skulle få med allt som intervjupersonen sa och ha möjligheten att lyssna på det igen. Nackdelen med att använda en bandspelare kan vara att intervjupersonen kan känna sig besvärad och inte svarar så öppet som den annars skulle. Detta kan framförallt störa äldre personer som inte är så vana vid tekniska hjälpmedel<sup>22</sup>. Just det problemet stötte vi på under en av våra intervjuer. Trots att personen i fråga hade godkänt bandspelare utan problem, så uppfattade vi personen som väldigt nervös över bandspelaren/mikrofonen. Denna person var också äldst av de vi intervjuade personligen.

### 2.6.3 Urval

Vår plan inför urvalet av respondenter var att använda oss av företag/byråer mm. inom Gävle. Vi ville med detta kunna begränsa oss till ett visst område och inte generalisera åsikterna. Vi tog, som nämnts innan, kontakt med flera av intervjupersonerna på ETE – mässan på Högskolan i Gävle. Detta underlättade en hel del genom att vi snabbare fick tag på rätt person att ringa till, även om det tog lång tid att få svar hos några.

Eftersom det uppstod en del problem med att få tag på vissa intervjupersoner i Gävle och vi inte hade möjlighet att vänta längre var vi tvungna att använda oss av personliga kontakter som vi trodde skulle kunna ställa upp. Anledningen till att detta inte var vår första lösning var att vi ville hålla uppsatsen så neutral som möjligt. En fördel med personliga kontakter är att det är lättare att ordna en intervju. Om intervjun har kommit till via kontakter som båda parter litar på, eller att parterna personligen känner varandra så kanske intervjupersonen också i större utsträckning kan känna sig säker på att inte bli lurad. På så sätt blir intervjupersonen kanske mindre begränsad och ger öppnare svar. Det som talar emot kvaliteten på intervjuerna, är att vi var bekanta med den intervjupersonen. ”Närhet till personer eller verksamheter kan innebära att man brister i sin vetenskaplighet, det vill säga får svårt att fråsa de egna preferenserna i sakfrågan.”<sup>23</sup>

### 2.6.4 Materialets struktur

Under arbetet med teorin var det bra att vi var två personer som granskade materialet. Detta bidrog till att felkällorna blev färre och att vi fick ut mer av materialet. Det var även en klar fördel att vara två stycken vid sammanställningen av intervjuerna. Med fyra öron som lyssnar och uppmärksammar olika saker blir intervjuerna inte lika vinklade som det hade kunnat bli om en person sammanställde dem. ”En öppen diskussion leder ofta till att misstag rättas till och att slutprodukten på så sätt får bättre kvalitet.”<sup>24</sup>

---

<sup>22</sup> Jacobsen, D.I., *Vad, hur och varför?*, s. 166

<sup>23</sup> Närvänen A-L., *När kvalitativa studier blir text*, s. 70

<sup>24</sup> Ejvegård, R., *Vetenskaplig metod*, s. 25

## 3 TEORI

---

*Här presenterar vi vår studie av artiklar och litteratur. Kapitlet börjar med en inledande beskrivning om vad revision är och vilka intressenter som finns. Därefter följer ett avsnitt om situationen i andra länder. Huvudavsnittet i detta kapitel är intressenters, revisorers och företags, perspektiv, gällande revisionsplikten vara eller inte vara. Slutligen redogör vi för vad de politiska blocken i Sverige har för åsikter. I slutet av varje avsnitt går det att finna en kort sammanfattning.*

---

### 3.1 Revision

#### 3.1.1 Vad är revision?

”Revision är att med en professionellt skeptisk inställning planera, granska, bedöma och uttala sig om årsredovisning, bokföring och förvaltning.”<sup>25</sup> Konkret är målet för revisionen en lämnad revisionsberättelse av revisorn. I denna uttalar sig revisorn om årsredovisningen och bokföringen samt om styrelsens och VD: s förvaltning. Revisorn ska skaffa sig tillräcklig och lämplig information, s.k. revisionsbevis för att kunna dra tillförlitliga slutsatser att grunda sina uttalanden i revisionsberättelsen på. Revisionsberättelsen är den viktigaste och enda offentliga årliga rapporten från revisorn och denna ska lämnas till styrelsen senast tre veckor före ordinarie stämma. Den kan ses som en kvalitetsstämpel efter genomförd revision.<sup>26</sup>

En revisor måste planera sin granskning noggrant. Det är viktigt att analysera riskerna som finns i respektive företag och utifrån dessa välja lämpliga granskningsmetoder för att revisionen ska kunna inriktas på de områden där risken för väsentliga fel är som störst. Genom rätt granskningsmetoder kommer revisorn också att komma fram till de mest effektiva uttalandena i den slutliga revisionsberättelsen. Vad som är väsentligt är olika beroende på vilket företag, ett belopp som är väsentligt i ett litet företag behöver inte vara det i ett stort osv. Om revisorn under sin granskning misstänker att en styrelseledamot eller VD har gjort sig skyldig till vissa slags brott inom företagets verksamhet, då ska denne underrätta styrelsen och anmäla till åklagare. Detta gäller främst bokförings-, skatte-, bedrägeri- och förskingringsbrott samt brott mot borgenärer. Målet med hela revisionen är alltså att revisorn lämnar en revisionsberättelse. Tillsammans med årsredovisningen blir sedan revisionsberättelsen ett viktigt beslutsunderlag för många av företagets intressenter.<sup>27</sup>

#### 3.1.2 För vem görs revisionen?

I alla företagsformer där ägarnas ansvar är begränsat ställs särskilda krav på hur företagets resultat och ställning redovisas utåt. Revisionen ger en ökad trovärdighet åt den ekonomiska informationen och tilltro till hur styrelse och VD fullgör sina uppdrag. Revisorn fyller en

---

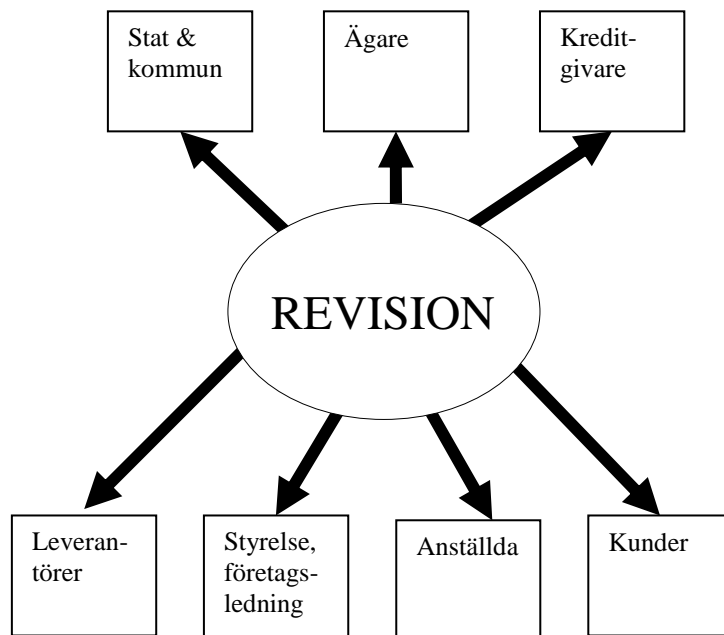
<sup>25</sup> FAR, *Revision En praktisk beskrivning*, s. 19

<sup>26</sup> Ibid. s. 26 ff.

<sup>27</sup> Ibid. s. 36 ff.

grundläggande funktion i såväl stora som små bolag och revisorn ska vara aktieägarnas och övriga intressenters länk när det gäller kontrollen av hur bolaget sköts. I större bolag är aktieägarna intresserade av att veta hur det går för bolaget och av hur styrelsen och VD har skött sina uppdrag. I mindre bolag där aktieägare och styrelse är samma personer blir det framför allt övriga intressenters intressen som revisorn bevakar. De olika intressenterna måste kunna lita både på den information företaget lämnar om sin ekonomiska situation och på förvaltningen. Denna information lämnas av styrelsen och VD, men genom revision så kvalitetssäkras informationen och detta kan vara en trygghet när de olika intressenterna ska fatta olika beslut kopplade till företaget.<sup>28</sup>

Revision har stor betydelse för ägarna, styrelsen och företagsledningen. Den har även stor betydelse för andra intressenter som kreditgivare, leverantörer, kunder, anställda samt stat och kommun.



Figur 3.2 *Intressentkretsen*<sup>29</sup>

### Ägarna

”I det lilla enmansföretaget har ägaren ofta full överblick över verksamheten. Men i större företaget sitter ägarna ofta inte i företagets ledning. Utan egen insyn i företaget måste de lita till den information styrelsen och VD förser dem med. Det blir då särskilt viktigt att uppgifterna är rättvisande. Gamla och nya ägare fattar beslut om sitt ägande utifrån den bilden av företaget de får av styrelsen och VD. Revisorns bedömning kan vara avgörande för besluten.

### Kreditgivare

Banker och andra kreditgivare måste kunna bedöma om ett företag kan betala tillbaka sina lån. Att upplysningarna om ett företag är korrekta är en säkerhet för den som lånar ut pengar. Den säkerheten blir större när företagets finansiella information granskats av en opartisk och självständig revisor.

<sup>28</sup>Lundén, B., *Aktiebolag: skatt, ekonomi och juridik*, s. 187 ff.

<sup>29</sup> FAR, *Revision En praktisk beskrivning*, s. 27

### *Leverantörer*

Företagets leverantörer vill veta om de vågar leverera och ge kredit. Då är det viktigt med trovärdig ekonomisk information om den tilltänkta kunden. Information från kreditupplysningsföretag spelar en stor roll i näringslivet idag. I denna information ingår normalt namnen på revisorerna samt uppgifter om huruvida revisionsberättelsen under de senaste åren innehållit anmärkningar eller upplysningar.

### *Kunder*

Företagets kunder vill ha trovärdig ekonomisk information för att veta om företaget kan förväntas fortsätta att sköta sina leveranser.

### *Anställda*

De anställda är en annan grupp som har intresse av korrekt information. De är på ett personligt sätt mer beroende av företaget än andra.

### *Styrelse och VD*

Styrelse och VD har ofta stor nytta av revisorns bedömningar och synpunkter. Revisorn kan bli en samtalspartner i ekonomiska frågor och dessutom ge perspektiv på händelser och företeelser i företaget som annars kanske inte skulle komma fram.

### *Stat och kommun*

Stat och kommun måste kunna lita på vad företagen redovisar. Redovisningen ligger ju till grund för skatter och avgifter. Staten har givit företagen uppgiften att svara för uppbörderna av skatter och avgifter. När redovisningen granskas av en kvalificerad revisor ökar sannolikheten att företagen sköter den uppgiften. Revisorn måste dessutom rapportera i sin revisionsberättelse om företaget brister i redovisningen. Stat och kommun ger olika typer av stöd till företag. Korrekt information om företagen och deras verksamhet behövs för att se om de har rätt till bidragen. Revisorn skriver ofta intyg om sådana bidrag.”<sup>30</sup>

## **3.1.3 Sammanfattning av revision**

Målet med revision är att revisorn ska lämna en revisionsberättelse. För att göra denna krävs att revisorn noga planerar, granskar och bedömer bolagen, för att sedan tillförlitligt kunna uttala sig i berättelsen. Revisionen görs i huvudsak för bolagens intressenter. I större bolag är det främst aktieägarna som har intresse av revisionen. I mindre bolag blir det framförallt övriga intressenters intressens som revisorn bevakar.

## **3.2 Revisionsplikt inom EU- länderna**

### **3.2.1 Övriga Europa**

Inom EU är det (förutom Sverige) endast Malta som inte har genomfört några undantag för revisionsplikten. Alla andra medlemsländer har eller är på väg att avskaffa revisionsplikten för små företag och vissa har valt strängare gränsvärden än dem som anges i EG-direktivet. Ett exempel är England som avskaffade revisionsplikten år 1993 för de allra minsta

---

<sup>30</sup> FAR, *Revision En praktisk beskrivning*, s. 20 ff.

aktiebolagen, där börjades det med strängare gränsvärden men dessa höjdes år 2004 till de maximala gränsvärdena enligt EG-direktivet. Enligt uppgift från det brittiska handelsdepartementet, valde 58 procent av de små företag som undantogs från revisionsplikten att utnyttja undantaget från revisionsplikten medan 42 procent lämnade reviderade årsredovisningar. Det finns dock en tendens att allt färre företag frivilligt kommer att välja att bli reviderade.<sup>31</sup>

Avskaffandet av revisionsplikten för små företag i England har inte medfört lägre intäkter för revisorerna och revisionsbyråerna. Dock har empirisk data visat att avregleringen har drabbat olika byråer på olika sätt och att det är de stora byråerna som har klarat sig bäst. Både Tyskland och Irland avskaffade revisionsplikten för små företag, just därför att de bland annat ansåg att kostnaden för revision i de små bolagen var högre än nyttan med den. I början var det svårt för företagen på Irland att utnyttja undantaget från revisionsplikten därför att gränsvärdena för omsättningen var för lågt. Gränsvärdena för omsättningen har nu höjts så att fler bolag kan utnyttja undantaget för revisionsplikt.<sup>32</sup>

### 3.2.2 Norden

#### *Finland*

I Finland har debatten om revisionsplikten hettat till med anledningen av att en ändring av revisionslagen är på gång. Enligt den nuvarande revisionslagen omfattas samtliga AB i Finland av revisionsplikt, men i mindre bolag kan en lekmannarevisor genomföra revisionen. Åsikterna i Finland går isär och vissa vill behålla det nuvarande systemet med lekmannarevisor medan andra tycker att revisionsplikten ska avskaffas för mindre företag. Ett förslag som har lagts fram är att företag som överskrider två av följande tre gränsvärden; balansomslutningen är över 200 000 euro, omsättning är över 300 000 euro, antalet anställda är fler än 10, fortfarande ska omfattas av revisionsplikten. Övriga företag ska undantas från revisionsplikten.<sup>33</sup>

#### *Danmark*

I Danmark är situationen sådan att vissa menar att revisionsplikten för mindre företag inte går att motivera, på grund av den årliga kostnaden. Plikten bör därför avskaffas för dem som uppfyller maxgränserna i EG: s fjärde bolagsrättsliga direktiv. En alternativ lösning som också har diskuterats är ett stegvis avskaffande av revisionsplikten i små bolag. Denna lösning har kommit att träda i kraft och det kommer att ske i två etapper. Etapp 1 är att en lindring genomförs av revisionsplikten och innan etapp 2 genomförs ska följderna av revisionspliktens slopande utvärderas. En av de viktigaste följderna att utvärdera är hur den ekonomiska brottsligheten har utvecklats. Revisionsplikten kommer dock inte att ersättas av något krav på översiktlig granskning eller annan kontroll av årsredovisningen. Däremot om en revisor faktiskt har angivit en rapport om en årsredovisning, ska denna finnas med i den publicerade årsredovisningen. ”Alla bolag ska dock fortfarande inhämta värderingsuttalanden vid stiftande, fusion och delning samt vissa andra yttranden vid ändring av aktiekapitalet, oavsett om bolaget är underkastat lagstadgad revision eller ej. Detta innebär en rad utmaningar för värderingsmän och revisorer i de minsta bolagen, eftersom de inte längre kan stödja sig på reviderade bokslut och för bolagen kan den möjliga besparingen bli en illusion.”<sup>34</sup>

<sup>31</sup> Balans 2005 nr 3, Halling, P., *Sällan revision av små företag i EU-länderna*

<sup>32</sup> Ibid.

<sup>33</sup> Balans 2005 nr 3, Halling, P., *Debatten går het i Norden*

<sup>34</sup> Balans 2006 nr 5, Bisgaard, A., *Revisionsplikten avskaffas för små danska företag*

Det är många som tror att den ekonomiska brottsligheten skulle öka med ett avskaffande av revisionsplikten, eftersom det anses att en revisor har en brottsförebyggande effekt. I Danmark har de löst problemet på följande två sätt. Om ett företag eller ägaren bryter mot bolags-, skatte- eller redovisningslagstiftning kan företag bli ålagt att revision måste göras i 1-3 år. Sedan har revisorns handlingsplikt utökats när det gäller grövre ekonomisk brottslighet och gäller i fortsättningen vid alla slags uppdrag. Den omedelbara effekten av lättningen av reglerna om revisionsplikten, anses nu inte vara särskilt stor. Effekterna väntas bli betydligt större när och om etapp 2 genomförs.<sup>35</sup>

### 3.2.3 Sammanfattning av revisionsplikt inom EU- länderna

Inom EU har nästan alla länder utnyttjat EG:s fjärde bolagsdirektiv och avskaffat revisionsplikten för små företag. Endast Malta och Sverige är de som inte har gjort några undantag från plikten. Vissa länder har också till och börja med, valt strängare gränsvärden än direktivet för att genomföra avskaffandet stegvis. Ett exempel är England, som nu på senare år dock följer EG direktivet fullt ut. Även Tyskland och Irland har avskaffat revisionsplikten, då kostnaden för revisionen för dessa små företag, anses var högre än nyttan. I Norden så har Danmark redan avskaffat revisionsplikten, medan det i Finland just nu pågår en diskussion om pliktens framtid.

## 3.3 Revisionsplikt för och emot

### 3.3.1 Intressenters perspektiv

En grundläggande utgångspunkt och ett viktigt argument för revision är att den leder till högre kvalitet och tillförlitlighet på finansiell information. Revisionen måste dock vara gjord av en oberoende revisor, då argumenten för att ha revisionsplikt, annars försvagas. Om revisionen uppfyller dessa kriterier så innebär det en trygghet för långivare och aktieägare i deras ekonomiska beslutsfattande. Vidare så sägs att ”revisionen upprätthåller en förmåga till ekonomisk hushållning och disciplin och att revisionskravet är nödvändigt för pålitlig och konsistent finansiell information.”<sup>36</sup>

#### Ägarna

Kravet på revision, liksom kraven på redovisning, kan i första hand hävdas vara inriktat på ägarna då ägarna behöver underlag för att kunna utvärdera företagsledningens prestation. Årsredovisningen har härvid stor betydelse och revisionen syftar till att öka tilltron till informationen i denna. Det är dock stor skillnad mellan små och stora bolag och kravet att skydda ägarnas intresse gäller främst för större bolag med många olika aktieägare. I enmansbolag där det endast finns en ägare och ägaren och styrelsen i princip är samma person, kan revisionen därför uppfattas som onödig, då ägarna i dessa fall har full insyn i företaget. I små bolag så blir det framför allt övriga intressenters (ej ägarnas) intressen som revisorn bevakar. Ägaren behöver inte övervaka sig själv och behöver därför inte en

<sup>35</sup> Balans 2006 nr 5, Bisgaard, A., *Revisionsplikten avskaffas för små danska företag*

<sup>36</sup> Svanström, T., *Lagstadgad revision? Ja, om företagen får bestämma*, s. 9

oberoende granskare. Slutsatsen blir därför att det är bara ägare som inte har tillgång till den interna företagsinformationen som har nytta av revisionen.<sup>37</sup>

### *Kreditgivare*

Det finns många olika studier på att revision bidrar med positiva effekter vid kreditbedömningen. Redan år 1968 föreslogs en allmännare revisionsplikt för att stödja de mindre företagen. En lagfäst revisionsskyldighet skulle komma att, enligt motionärer, leda till att kreditvärdigheten hos många mindre företag skulle öka på grund av ett förbättrat skydd för borgenärer och andra, då en ekonomisk redovisning indirekt ger detta.<sup>38</sup>

Reviderad redovisningsinformation är betydelsefull för bankernas lånebeslut och flera undersökningar visar på att bankerna är mer villiga att låna ut pengar om de får se ett reviderat bokslut. Studier visar också på att en stor del långgivare uppger att de skulle justera sina kreditbedömningar om företagen inte reviderades. Det finns även ett positivt samband mellan reviderad redovisning och lägre ränta från kreditgivare och med detta menat att det finns ett visst ekonomiskt värde i de tjänster som revisorn tillhandahåller. I Storbritannien har det bland annat visat sig att trots ej längre lagstadgad revision så är låneskäl oftast främsta orsaken till att företaget anlitar en revisor.<sup>39</sup>

I små bolag med få ägare så baseras viljan att göra kapitalinsatser på andra saker än årsredovisningar och revision. ”I dessa bolag träder kreditgivarna fram som den individuellt största och mest betydelsefulla intressenten till redovisningsinformationen. De har ofta ett mer direkt intresse än någon annan av innehållet i räkenskaperna. Därför är det inte särskilt överraskande att framför allt banker och andra kreditgivare som regel har en mycket positiv syn på att räkenskaperna skall vara reviderade.”<sup>40</sup>

Det finns olika slags kreditgivare, institutionella (banker m.fl.) och icke institutionella (leverantörer etc.). ”Institutionella kreditgivare kan sägas ha tre fördelar med revision, nämligen att det är bättre ordning i den löpande bokföringen, att årsredovisningen är bättre och mer tillförlitlig och att det finns en revisor att tillgå vid behov. En institutionell kreditgivare är således en intressent som typiskt sett är positiv till inte bara en revision som sådan utan också till en lagstadgad revision.”<sup>41</sup> Institutionella kreditgivare har också möjlighet att genom avtal kräva revision om de så anser det nödvändigt.

Att långgivarna oftast är väldigt positiva till revisionsplikten, hänger till stor del samman med att deras kostnad för revision av de små företagen är noll och de ser då bara fördelar med revision. Det kan också vara svårt att se att kreditupplysningsverksamheten skulle fungera utan väl reviderade årsredovisningar, men samtidigt är det få länder som har så omfattande krav på årsredovisningar som Sverige och länder i EU utan revisionsplikt klarar av detta ändå. Revisionens betydelse för kreditgivning ifrågasätts vidare genom att det finns andra saker såsom regelverk och sedvänjor som är av lika stor betydelse. Det är olika hur beroende en kreditgivare är av reviderad information. En icke institutionell kreditgivare har ett starkare intresse av reviderad information än en institutionell men ”förmodligen är förekomsten av betalningsanmärkningar av betydligt större värde för såväl institutionella som icke

<sup>37</sup> Svenskt näringsliv, Thorell, P, Norberg, C., *Revisionsplikten i små aktiebolag*, s. 34 ff.

<sup>38</sup> Sjöström, C., *Revision och lagreglering: ett historiskt perspektiv*, s. 113

<sup>39</sup> Svanström, T., *Lagstadgad revision? Ja, om företagen får bestämma*, s. 10

<sup>40</sup> Svenskt näringsliv, Thorell, P, Norberg, C., *Revisionsplikten i små aktiebolag*, s. 37

<sup>41</sup> *Ibid.* s. 38

institutionella kreditgivare. Sådana upplysningar har ingen koppling till om årsredovisningen är offentliggjord och reviderad eller inte.”<sup>42</sup>

”Betydelsen av reviderad information för bankens beslut ska inte överdrivas, den personliga kontakten med låntagaren och utdrag ur register för betalningsanmärkningar är sannolikt än mer betydelsefullt för bankens lånebeslut.”<sup>43</sup> ”Detta resonemang kan bland annat stärkas genom att flertalet länder inte har revisionsplikt i små företag och inte heller andra företagsformer i Sverige.”<sup>44</sup> ”Långgivare som inte litar fullt ut på företagets information kommer att kräva reviderade årsredovisningar, men för det behöver inte revision vara lagstadgad.”<sup>45</sup>

#### *Skatteverket*

Ett argument för revision (revisionsplikt) bygger på en förväntan om att revisionen ska hjälpa till att förhindra och förebygga ekonomisk brottslighet och underlätta Skatteverkets arbete. Som nämnts innan så är revisorn skyldig att anmäla företag vid misstanke om vissa brott. ”Revisorn är också skyldig att i revisionsberättelsen anmärka om företaget inte fullgjort sina skyldigheter med avseende på betalning av skatter och avgifter. Tanken är att revision ska förhindra korrupktion och därmed bidra till rättvisare spelregler för företagen.”<sup>46</sup>

Revisionen kan också sägas ha preventiva effekter när det gäller att bekämpa ekonomisk brottslighet. Trots att antalet anmälningar från revisorer om ekonomiska brott ligger på en mycket låg nivå jämfört med anmälningar från andra håll så går det att hävda att det leder till en stor effekt. Den största förebyggande effekten ligger nämligen inte i anmälningarna utan i att revisorernas position stärks gentemot klienterna. Revisorerna kan genom anmälningsskyldigheten lättare förmå sina klienter att följa lagen och på så sätt kan revisorers närvaro ha en preventiv effekt. Vidare, ur ett brottsförebyggande perspektiv, ”kan inte samhällets främsta kontrollfunktioner mot ekobrott – konkursförvaltare och skatterevisorer – på något avgörande sätt öka sin effektivitet p.g.a. de begränsade resurserna. Det kan förklara varför en tredje person behövs, alltså en som kan upptäcka och anmäla brott, i form av revisorer. Utmärkande är att revisorn har tillgång till företagets räkenskaper och att revisorn inte har samma motiv som företagaren att hålla brotten hemliga. Går det att sätta press på revisorn genom disciplinär tillsyn att anmäla brott har lagstiftaren hittat en förebyggande kraft. Kan dessutom räkningen för revisorns kontrollverksamhet debiteras dem som kontrolleras har staten gjort en god affär”.<sup>47</sup> ”Det torde vara det som till stor del ligger bakom att vi i Sverige har revisionsplikt även i de små företagen.”<sup>48</sup>

Anledningen till att det kommer relativt få anmälningar om brott från revisorn kan ha sin grund i att revisorn måste avgå från uppdraget vid anmälan. Detta skapar en intressekonflikt hos revisorer och försvagar incitamenten att anmäla brott. Revisionens primära syfte är inte heller att upptäcka brott och revisionsmetodikerna sätter i sig gränser för hur effektiv kontrollen kan vara. Det kan uppfattas som att anmälningsskyldigheten är en mycket begränsad effekt i förhållande till målsättningen att skydda bolagets intressenter.<sup>49</sup>

<sup>42</sup> Svenskt näringsliv, Thorell, P, Norberg, C., *Revisionsplikten i små aktiebolag*, s. 39

<sup>43</sup> Svanström, T., *Lagstadgad revision? Ja, om företagen får bestämma*, s. 10

<sup>44</sup> Svenskt näringsliv, Thorell, P, Norberg, C., *Revisionsplikten i små aktiebolag*, s. 39

<sup>45</sup> Svanström, T., *Lagstadgad revision? Ja, om företagen får bestämma*, s. 11

<sup>46</sup> Ibid. s. 10

<sup>47</sup> Svenskt näringsliv, Thorell, P, Norberg, C., *Revisionsplikten i små aktiebolag*, s. 43

<sup>48</sup> Balans 2004 nr 2, Wennberg, I., *FAR:s generalsekreterare är försiktigt optimistisk*

<sup>49</sup> Svenskt näringsliv, Thorell, P, Norberg, C., *Revisionsplikten i små aktiebolag*, s. 43



Ett ytterligare argument mot revisionsplikt i AB är att räkenskaperna i andra bolagsformer inte revideras. Det medför att de som vill begå brott kan välja någon annan företagsform för att undgå anmälningsskyldigheten. ”Den som vill ägna sig åt svartjobb och skumraskaffärer gör det i vilket fall som helst och i andra företagsformer och kravet på revision inte har så stor betydelse för Skatteverkets arbete.”<sup>50</sup> Skatteverket får del av information till sina kontroller genom deklarationsuppgifter mm. Inget krav ställs däremot på att företagen ska skicka in årsredovisningar, detta reviderade material ingår inte som grundmaterial för beslut om taxering. Revisorn har dock alltid skyldighet att skicka in orena revisionsberättelser, vilket är till nytta för skattekontrollen. En offentlig utvärdering av nyttan av reviderade räkenskaper för skattekontroller saknas men i länder som inte har revisionsplikt har det visats sig vanligare att företagen som inte har reviderad redovisning utsätts för skattekontroll. Detta stärks också genom åsikten att revisionsplikt är onödig då marknaden ser till att revision genomförs i de företag där det är befogat, alltså ”skatteverket gör skatterevision om de bedömer att det krävs.”<sup>51</sup>

I jämförelse med England så lämnar små AB i Sverige, i lägre grad, in räkenskaper och årsredovisningar till skattemyndigheten. Såväl i England som i Sverige anser skattemyndigheterna att företagets redovisning bara en är del av den information som ligger till grund för skattekontrollen. Detta har alltså inte hindrat England från att slopa revisionsplikten i mindre bolag och då det ändå i större utsträckning används reviderad information som material för kontroller i England än i Sverige, torde det inte vara tillräckligt motiverat med full revisionsplikt (i Sverige) på grund av nyttan för skattekontroller. Vid skattekontroller är det framförallt viktigt att deklarationsuppgifter och redovisning innehåller så få fel som möjligt.<sup>52</sup>

### 3.3.2 Revisorers perspektiv

När det gäller revisorernas egenintresse i revisionsplikten så hävdar vissa att revisorsorganisationerna i alla länder typiskt sett är för en revisionsplikt. Lagstadgad revision för alla AB ger revisorerna en monopolställning, vilket är något som ingen yrkeskår brukar tacka nej till. Revisionsuppdragen utgör också en bra grund för olika slags tilläggsuppdrag. Det kan vara svårt att se vilka konsekvenserna, ett avskaffande av revisionsplikten, skulle innebära för revisionsbranschen. Det kan tyckas att revisionsbyråerna får mindre att göra om revisionsplikten avskaffades, därför borde revisorer kämpa emot. Andra länder som har avskaffat revisionsplikten har dock märkt positiva effekter gällande revisionsbranschen. Finansiella aktörerna som har intressen i företaget, t.ex. bankerna, har fortsatt kräva någon form av intygande av revisorer. Utifrån situationen i England kan ses att tappade revisionsuppdrag (på grund av avskaffande av plikten) ersattes av andra uppdrag och att intjäningen som regel inte minskade. Dock konstaterades att de stora revisionsbyråerna var de som drabbades minst.<sup>53</sup>

Åsikterna om revisionsplikten inom revisionsbranschen skiljer sig åt och vissa menar att småbolagen är i behov av en revisor och dennes tjänster, men för den sakens skull behöver inte bolagen ha lagstadgad revision. I en promemoria från justitiedepartementet finns förslag om förbud mot så kallade *kombiuppdrag*. Promemorian och förbudet kommer att ”påverka

<sup>50</sup> Dagens Nyheter, Ström, P., *En onödig börda på de små företagen*

<sup>51</sup> Svanström, T., *Lagstadgad revision? Ja, om företagen får bestämma*, s. 11

<sup>52</sup> Svenskt näringsliv, Thorell, P, Norberg, C., *Revisionsplikten i små aktiebolag*, s. 41

<sup>53</sup> *Ibid.* s. 44

branschen väldigt mycket om den får genomslag så som den är skriven, i det läget är det bättre att diskutera det som egentligen är frågan, nämligen revisionsplikten.”<sup>54</sup> Ett förbud för revisionsbyråer att arbeta med kombinerade redovisnings- och revisionsuppdrag i mindre företag gör att en diskussion om revisionspliktens vara eller icke vara måste aktualiseras. Det har sin grund i att det skulle bli dyrare för klienterna i de nuvarande kombiuppdragen. Följden av ett utvidgat redovisningsjäv blir att företagen måste anlita två byråer i stället för en. Det är lätt att inse konsekvenserna av det för de mindre företagen. Hela produkten redovisning och revision blir betydligt dyrare.<sup>55</sup>

Vissa menar att det finns samordningsvinster i företag om samma revisionsbyrå kan hjälpa till med att både redovisning och revision. Om samma revisionsbyrå används så är det lättare för revisorn att få löpande information om företaget. Detta leder till att revisorn får en bättre insyn i företaget och kan därför öka kvaliteten på revisionen. Det går bättre att klara upp missförstånd och eventuella oklarheter om bara en revisionsbyrå används. En slopad revisionsplikt kan leda till att det blir billigare för företagen och att det löser problemet med byråjäv, dvs. att företagen inte får använda sig av en och samma person till redovisning och revision. Revisorerna kommer på så sätt också att kunna ge företagen mera rådgivning. Flera anser också att det inte är i redovisningen och revisionen av de små företagen som det finns förtroendeproblem. De allra flesta företag i Sverige är små, 99,2 procent av alla svenska företag kan betraktas som små företag och 70 procent av dessa är enmansföretag där en och samma person äger och driver företaget. ”Alla dessa små företag ska inte behöva drabbas av ett förbud mot kombinerade redovisnings- och revisionsuppdrag bara för att det uppstår intressekonflikter och redovisningsskandaler i stora företag.”<sup>56</sup>

Ett ytterligare argument mot revisionsplikt i små AB är att oberoendehotet är mycket större i enmansbolag och intressenterna kan inte förvänta sig att revisorn är oberoende i sådana bolag. Detta blir en mycket viktig del i debatten om revisionsplikt för små bolag, då värdet av revisionen anses bli mindre i sådana fall. Trots att tilltron till revisorn som person och rådgivare kanske fortfarande är stor så är detta inte tillräckligt för att motivera lagstadgad revision för alla AB.<sup>57</sup>

Hur blir det då med lönsamheten inom revisionsbranschen om revisionsplikten avskaffas? Några förutspår att det kanske till och med blir fler jobb, i form av till exempel rådgivning men även att revisionen fortsätter att efterfrågas. Revisionen kan även få sig ett lyft, då den i så fall blir marknads efterfrågad istället för påtvingad och på sätt kan det också leda till ett annat pris för tjänsten. Slopad revisionsplikt kan också leda till högre status för revisionen. Då redovisning och revision blir skilda delar istället för kombiuppdrag, är det lättare att sätta ett pris på själva revisionen.<sup>58</sup> Även de som har som grundinställning att plikten bör vara kvar, medger att de kanske till och med skulle få mer arbete om revisionen var efterfrågad, då bolag alltid kommer att behöva granskas ändå. Arbetsuppgifterna försvinner inte, utan får bara en annan utformning, då alla i någon mån behöver revisorn men inte alla behöver inte revision och revisionsplikten.<sup>59</sup>

---

<sup>54</sup> Balans 2004 nr 2, Wennberg, I., *Alla behöver revisor men alla behöver inte revision*

<sup>55</sup> Balans 2004 nr 2, Wennberg, I., *Efterfrågad och lagstadgad revision?*

<sup>56</sup> Balans 2004 nr 2 Wennberg, I., *Revisorerna – någon att hålla i handen för företagaren*

<sup>57</sup> Svenskt näringsliv, Thorell, P, Norberg, C., *Revisionsplikten i små aktieföretag*, s. 34

<sup>58</sup> Balans 2004 nr 2 Wennberg, I., *Alla behöver revisorn men alla behöver inte revision*

<sup>59</sup> Balans 2004 nr 2, Wennberg, I., *Efterfrågad och lagstadgad revision?*

### 3.3.3 Små och mikro aktiebolags perspektiv

Forskning visar att företagsledare i mindre företag ofta uppfattar arbetsuppgifter som till exempel bokföring, fakturering och uppgiftslämnade till myndigheter som tidskrävande och betungande. Att upprättandet av den externa redovisningen uppfattas som en börda kan förklaras av att kompetensen i redovisningsfrågor ofta saknas i mindre och medelstora företag. Tas revisionsplikten bort i små bolag så kan det komma att leda till att de företag som är i störst behov av revision väljer bort den, på grund av ekonomiska skäl. I Storbritannien visade det sig också att merparten av tillfrågade revisorer och företagare ansåg att kvaliteten på redovisningen hade försämrats efter att revisionsplikten slopats.<sup>60</sup>

Enligt en undersökning bland mindre AB i Halmstad visar på att en nära relation till revisorn är av stor betydelsefull för mindre bolag. Undersökningen gick ut på att se vad som får bolagen att överväga ett byte av revisor. De faktorer som hade störst betydelse var revisorns kompetens och personkemin mellan revisorn och företaget. Företagen menar att det är kompetensen de betalar för. Även om revisionsarvodet är av stor betydelse så menar flertalet av företagen att enbart priset inte leder till ett byte av revisor, utan att detta i kombination med de två ovanstående faktorerna avgör bytet.<sup>61</sup>

Kostnaden för revision kan variera. ”Det är främst kvaliteten på det material som du överlämnar till revisorn som påverkar priset på revisionen. Är bokföringen, årsbokslutet och förslaget till årsredovisning helt korrekta, verifikationerna i god ordning och alla andra handlingar tydliga och lätt tillgängliga ska revisionen inte behöva kosta mer än 10 000 kr – 20 000 kr per år i ett litet bolag. Men om revisorn måste lägga ner mycket arbete bara för att kunna hitta de olika uppgifterna springer arvodet genast i höjden.”<sup>62</sup>

En utgångspunkt för att uppställa krav på revision av alla AB bör vara att nyttan av revisionen är högre än kostnaderna. Det kan vara svårt att uppskatta kostnaderna med det är ännu svårare att uppskatta de positiva effekterna. Exempel på positiva effekter kan vara att banker använder mindre resurser för att få fram information om reviderade företag än om icke reviderade. Revision av företag medför också en effektivare konkurrens, på grund av att det blir svårare för dessa att dölja information. Dessa effekter kan vara svåra att uppskatta, eftersom det är svårt att observera och kvantifiera dem. Vid bedömning av revisionens värde bör det tas hänsyn till revisorns betydelse för de minsta företagen när det gäller hantering av de komplexa regelverken i Sverige. Utifrån detta är det nästan omöjligt att tänka bort revisorn och behovet av revision. Revisorn ser oftast problem i tid och kan på så sätt försöka förhindra ekonomiska krissituationer som annars skulle kunna leda fram till konkurs. ”Vad är det värt för bolaget och dess ägare att det alltid finns en revisor som följer verksamheten, som bryr sig om bolagets väl och ve och som vid behov påminner om de åtgärder som måste vidtas för att undvika eller hantera en ekonomisk kris? Revisorns rapportering om behovet av beslutsunderlag och kalkyler, kvalitet i redovisningen, kontroll och effektivitet i rutiner, likviditetsplanering, hantering av olika affärsrisker mm. är väl också av värde för det lilla bolaget och dess ägare. Är det inte värt 10 000 kronor?”<sup>63</sup>

En del menar också att ”utan granskning från revisorn skulle (de flesta) företagen behöva anlita en professionell redovisare, vilket skulle innebära att den totala kostnadsbesparingen

<sup>60</sup> Svanström, T., *Lagstadgad revision? Ja, om företagen får bestämma*, s. 9

<sup>61</sup> Balans 2003 nr 4, Derkum, C, m.fl. *En nära relation till revisorn är betydelsefull för mindre bolag*

<sup>62</sup> Lundén, B., *Aktiebolag: skatt, ekonomi och juridik*, s. 187 ff.

<sup>63</sup> Balans 2005 nr 4, Andersson, P-O., *Revisorerna tillför företagsekonomisk kompetens – Behåll revisionsplikten*

blir relativt liten.”<sup>64</sup> Bland företagare som vill ha kvar revisionsplikten finns åsikten att det inte är så dyrt att anlita en revisor när redovisningen sköts löpande under året. Det finns också en anledning att kräva större kontroll av AB än av andra bolagsformer. I andra bolagsformer så tar ägaren ett större personligt finansiellt ansvar. ”Det begränsade ansvaret för ägarna balanseras med ett regelverk om revision så att bolagets intressenter kan känna sig trygga.”<sup>65</sup>

För att avgöra om företaget är i behov av revision så gäller det som sagt att undersöka om nyttan är större än kostnaden för revisionen. De som anser att revisionsplikten bör avskaffas menar alltså att revision utgör en ekonomisk och administrativ börda för små AB. ”Det finns inte belägg för att nytta av revision i små svenska aktiebolag skulle överstiga dess kostnad, vilket gör att ett lagkrav inte kan motiveras.”<sup>66</sup> Avskaffning av revisionsplikten skulle kunna leda till en lägre kostnad för små företag, eftersom revisionen inte skulle behövas varje år. Företaget kan använda sig av revision de år de exempelvis ska ta lån för att bankerna kräver detta. Några små företagare menar att om revisionsplikten avskaffas så blir det en regel och en kostnad mindre vilket bara är bra då det är en onödigt tung kostnad för små företag. ”Privat så kan jag ju ha betydligt större omsättning, men då räcker det med min egen namnteckning i deklARATIONEN. – Motiven för revisionsplikten är att den gagnar bekämpandet av ekonomisk brottslighet och att den är till nytta för ägarna. Att revisionen skulle vara bra för ägarna är närmast skrattretande eftersom vi mikroföretagare nästan undantagslöst har satsat aktiekapitalet själva och följaktligen ska skyddas från att begå oegentligheter mot oss själva.”<sup>67</sup>

Förutom själva revisionskostnaden innebär genomförandet av revisionen en tidsåtgång för ledningen. Eftersom små företag har få personer i ledningen tvingas färre antal personer hantera revisionen och kontakten med revisorerna. Utan revisionsplikt skulle företagen kunna använda tid och resurser som de så önskar och på så sätt få en ökad flexibilitet inom ledningen.<sup>68</sup> Revisionsplikten är idag inte anpassad till de mindre företagen. Plikt hämmar tillväxtklimatet för småföretag och om det ska finnas något att revidera i bolagen måste dessa uppmuntras att växa. Ägarna i små företag har nytta av revisionen i sig men absolut ingen nytta av revisionsplikten. Om revisionsplikten ställs i jämförelse med vad den kostar små företag så går det att urskilja att kostnaden är högre än nyttan av den.<sup>69</sup>

### 3.3.4 Politikers perspektiv

#### *Vänsterpartiet*

De anser att revisionsplikten i små och medelstora företag bör behållas, eftersom det är en nödvändig kontrollmekanism. Plikten bör därför finnas kvar när det gäller aktiebolagsformen, oavsett företagets storlek.<sup>70</sup>

#### *Socialdemokraterna*

De anser att de nuvarande bestämmelserna ska finnas kvar, det vill säga att revisionsplikten inte bör avskaffas i nuläget. ”Flera närliggande länder har emellertid slopat revisionsplikten

<sup>64</sup> Svanström, T., *Lagstadgad revision? Ja, om företagen får bestämma*, s. 12

<sup>65</sup> Balans 2005 nr 4, Axenborg, I-L., *Rör inte revisionsplikten*

<sup>66</sup> Svanström, T., *Lagstadgad revision? Ja, om företagen får bestämma*, s. 12

<sup>67</sup> Balans 2005 nr 4, Precht, E., *Revisionsplikt var svaret på ekonomisk brottslighet*

<sup>68</sup> Svanström, T., *Lagstadgad revision? Ja, om företagen får bestämma*, s. 12

<sup>69</sup> Balans 2005 nr 3, Thorell, P, Norberg, C., *Går det att försvara revisionsplikt*

<sup>70</sup> Balans 2005 nr 4, *Vad tycker de politiska partierna om revisionsplikten i små och medelstora aktiebolag?*

och det förväntade nya EG-direktivet om revisorer och revision kan förväntas leda till att mera komplexa regelsystem växer fram. Den internationella utvecklingen är därmed sådan att det finns anledning att ganska snart utvärdera om kravet på fullständig revision i små och medelstora företag bör bibehållas.”<sup>71</sup>

#### *Miljöpartiet*

Partiet har inte diskuterat att ta bort revisionsplikten. De anser att den fyller en funktion när det gäller att garantera riktigheten i den ekonomiska informationen som många intressenter har nytta av, däribland näringsliv och samhället.<sup>72</sup>

#### *Kristdemokraterna*

”Partiet vill undanta små och medelstora företag från den revisionsplikt som gäller för större företag. Detta undantag tillämpas i de flesta fall EU-länder utom de nordiska.”<sup>73</sup> ”Företagarna är vårt lands hjältar. De uppfinnar världsledande produkter, ger förstklassig service och skapar hundratusentals arbetstillfällen. Fler måste våga driva företag och vilja anställa. Minska regelkrånglet och byråkratin.”<sup>74</sup>

#### *Folkpartiet*

De anser att revisionsplikten är överflödigt och kan avskaffas då det är en tung börda för små företag. ”Huvudsyftet med revisionen är ju att företagets ägare ska granska den verkställande ledningens förvaltning av företaget, bokföring etc. Detta är inte relevant för de små företagen där revision oftast innebär att ägaren kontrollerar sig själv då han eller hon är verksam i företaget.”<sup>75</sup>

#### *Moderaterna*

”De anser att det finns utrymme att luckra upp revisionsplikten för små och medelstora aktiebolag och andra företag. Det är viktigt för tillväxten att det bildas nya småföretag: Därför måste regelverket förenklas. Vidare ger det aktuella direktivet utrymme för förenklade revisionsregler för denna typ av företag. Praktiskt taget alla andra EU-länder har detta undantag.”<sup>76</sup>

#### *Centerpartiet*

”Revisionsplikten i små och medelstora aktiebolag ska tas bort. Revisionen är en lagstadgad tjänst. Genom att den är obligatorisk kan den inte mätas utifrån en självreglerande kostnads/intäktsanalys. Som en följd av att den reglerade mekanismen saknas måste det ställas ett särskilt krav på lagstiftaren att beskriva och leda i bevis den samlade nyttan som i detta fall revision av små och medelstora aktiebolag innebär.”<sup>77</sup> En förändring måste ske av ABL så att den anpassas till små och medelstora företag.<sup>78</sup>

Den borgerliga alliansen (Kristdemokraterna, Folkpartiet, Moderaterna och Centerpartiet) är överens om förenklade regler för de små företagen. Där ingår avskaffandet av revisionsplikten för små företag. Den borgerliga alliansen har skrivit en motion om detta. ”Efter valet 2006 hoppas vi kunna förverkliga vårt förslag i regeringsställning. Målet är att den svenska

<sup>71</sup> Balans 2005 nr 4, *Vad tycker de politiska partierna om revisionsplikten i små och medelstora aktiebolag?*

<sup>72</sup> Ibid.

<sup>73</sup> Ibid.

<sup>74</sup> [www.svt.se](http://www.svt.se), *Ny debatt*

<sup>75</sup> Balans 2005 nr 4, *Vad tycker de politiska partierna om revisionsplikten i små och medelstora aktiebolag?*

<sup>76</sup> Ibid.

<sup>77</sup> Ibid.

<sup>78</sup> [www.svt.se](http://www.svt.se), *Ny debatt*

revisionsplikten för småföretag ska efterlikna den som finns i övriga Europa undantaget Norden, och som nu också föreslås i Finland.”<sup>79</sup> Valet ledde till en borgerlig regering och justitieminister, Beatrice Ask (m), har meddelat att regeringen inom kort tillsätter en utredning om slopad revisionsplikt.<sup>80</sup>

### 3.3.5 Sammanfattning av revisionsplikt för och emot

#### *Intressenternas perspektiv*

För ägarna i mindre bolag kan revisionsplikten anses vara onödig då dessa oftast är få och har full insyn i företag. Revisionen utförs i dessa fall uteslutande i andra intressenters intresse. Några av dessa intressenter är olika kreditgivare samt Skatteverket. För kreditgivarna är revisionsplikten en viktig del i deras kreditbedömning, då det kan vara lättare att få beviljat lån med reviderade handlingar. Kreditgivarna är därför ofta bara positiva till revisionsplikten då deras kostnad för revision av bolagen är noll. Vissa menar däremot att även andra faktorer spelar in vid kreditbedömningar, exempelvis kontakten med låntagaren. För Skatteverkets del kan plikten vara till hjälp vid förebyggandet av ekonomisk brottslighet. Vissa menar att de som vill begå brott gör det ändå i andra företagsformer. Ett ytterligare argument mot plikten är att reviderade handlingar inte ingår som grundmaterial för Skatteverkets beslut.

#### *Revisorernas perspektiv*

Det som talar för en revisionsplikt är att revisorerna får en monopolställning. Fördelar med revision är att småbolagen får special kompetens genom revisorn, men för den sakens skull behöver inte revisionen vara lagstadgad. Ett slopande skulle också kunna leda till en högre status för revisorn, när tjänsten i stället blir efterfrågad. Arbete för revisorn skulle troligtvis inte heller minska, då efterfrågan på rådgivning skulle öka.

#### *Små och mikro aktiebolags perspektiv*

Revisionsplikten är en viktig del för tillförlitlig finansiell information. Tas plikten då bort i små bolag så kan det komma att leda till att de företag som är i störst behov av revisionen väljer bort den, på grund av att kostnaden i många fall uppfattas som högre än nyttan. Revisorn kan dock ses som ett viktigt bollplank och ägarna i små företag har nytta av revisionen i sig, men för det behövs inte själva plikten.

#### *Politikers perspektiv*

Alla partier inom det röda blocket, anser att revisionsplikten i nuläget bör behållas, men att det tål att utvärderas närmare i framtiden. Plikten anses vara en nödvändig kontrollmekanism och garanterar riktigheten i den ekonomiska informationen som många intressenter har nytta av, däribland näringslivet och samhället. Den borgerliga alliansen var innan valet överens om förenklade regler för små företag, vilket innefattar avskaffande av revisionsplikten för dessa. I och med att valet ledde till en borgerlig regering så vill de nu tillsätta en utredning om slopad revisionsplikt.

---

<sup>79</sup> Balans 2005 nr 4, *Vad tycker de politiska partierna om revisionsplikten i små och medelstora aktiebolag?*

<sup>80</sup> [www.svt.se](http://www.svt.se), *Små bolag kan slippa revisionsplikt*

## 4 EMPIRI

---

*I detta kapitel har vi sammanställt alla våra gjorda intervjuer. Först presenteras intervjuerna med de bankanställda. Därefter följer en intervju med en anställd på Skatteverket och sedan intervjuerna med revisorerna. Till sist återfinns intervjuerna med ägarna i de små aktiebolagen. I slutet av varje avsnitt går det att finna en kort sammanfattning.*

---

### 4.1 Kreditgivare

#### 4.1.1 Bank i Gävle

Befattning: Företagsrådgivare

Antal år i yrket/företaget: 8 år, varav 5 år på företagssidan.

Arbetsuppgifter: Kundensvarig för ett 100-tal företagskunder

*Den reviderade informationens betydelse vid kreditprocessen*

Hur en kreditprocess går till hos oss, beror på hur stor kreditvolym det är. Hos mindre företag är grundregeln att två personer alltid ska vara inblandade vid kreditbeslut. Till processen samlar vi in de handlingar som bedöms vara relevanta hos bolaget eller kunden. Vi har olika kreditsystem i vilka vi kan kolla på nyckeltal och siffror och göra bedömningar av kunden som person mm. Det skiljer rätt mycket beroende på verksamhet och kunder vad vi lägger tyngdpunkten på vid bedömningar, men däremot är det ingen större skillnad vid bedömning av AB och andra bolagsformer. Oftast kan det vara så att vi föredrar ett AB, just för att det är lättare att göra bedömningar på AB då det finns hårdare regler med siffror. Därmed inte sagt att det är lättare att få kredit i AB. Sammanfattningsvis kan konstateras att bolagsformen egentligen inte ska spela någon roll.

Vid bedömningar i befintliga bolag så tar vi in bokslut, men när vi väl får ett reviderat bokslut så är det inaktuellt sen ett år, därför tar vi ofta också in resultaträknings- och balansräkningsrapporter som visar hur det gått den senaste tiden. Sen kollar vi alltid mot UC (Upplysningscentralen), så att bolaget i fråga har skött sig betalningsmässigt, utan betalningsanmärkningar mm. Om bolaget är en kund i banken sen tidigare, så kollar vi ofta också hur de skött sig mot banken tidigare. Det säger ju en del om hur kunden är som person.

Den reviderade informationen har för oss ganska stor betydelse, för det första vi måste konstatera är ju att bolaget har en lönsamhet. Skulle det inte vara fallet, så måste vi undersöka varför de inte har det och eventuellt om de kan göra några åtgärder som kan få det att vända. Det finns exempel på bolag som har haft en massa anmärkningar mm. men trots det går väldigt bra. I sådana fall kan det vara så att det bara är rent slarv att de drar på sig en anmärkning eller att de har tillfälliga likviditetsproblem, men att när de väl betalar de där skulderna så rullar det på. Detta är dock undantag och de flesta som har ett antal anmärkningar indikerar att det inte går speciellt bra i bolaget.

Sammanfattningsvis kan sägas att vid kreditprocessen är det bokslutet som har störst betydelse. UC är dock den enklaste informationen då vi får det svart på vitt hur det ligger till. Även mjuka värden som affärsidé, företagaren som person har väldigt stor betydelse. Speciellt om det är någon som kommer in och ska starta ett helt nytt bolag, som det inte finns någon historisk på. Vi har ett ordspråk hos oss som säger att ”det är bättre med rätt person och en dålig affärsidé än en bra affärsidé och en dålig person”. Med det menas att det ofta krävs väldigt mycket för att få en verksamhet att fungera, såväl kompetensmässigt som tidsmässigt. Därför handlar också väldigt mycket om att göra bedömningar om den här personen har kompetens nog, kunskap och drivkraft att få verksamheten att fungera. Detta är det svåra att bedöma, då det inte går att få fram i siffror.

#### *Om revisionsplikten*

Jag har ingen bra förklaring till varför revisionsplikten finns kvar i Sverige, det kanske är så är vi gillar lagar och förordningar. Det går ju att konstatera att det inte är enkelt att driva företag i Sverige idag och det är klart att det finns fördelar med alla regler, då alla fyller något syfte. Men fördelarna måste ju vägas mot nackdelarna och det kanske kunde ”ruckas” lite på en del regler. Nackdelarna för de små bolagen med revisionsplikt är ju att det blir en massa mer jobb och att det tar tid och en blir en stor kostnad. Fördelarna är ju när de ska låna pengar, då vi ser det som en säkerhetsstämpel om det är en revisor som har kollat igenom att det är korrekta siffror. Om det inte vore så, skulle det bli en betydligt större osäkerhetsfaktor för oss. Personligen tycker jag därför att plikten borde finnas kvar, då det skulle försvåra mitt arbete avsevärt om den togs bort. Det är klart att det finns fördelar med ett slopande som till och med kanske överväger men vi som kreditgivare ser ingen fördel med att den tas bort. Den enda fördelen skulle vara att det underlättar för företagen och på så sätt bidrar till mer företagande och att vi på så sätt skulle få mer företagskunder. Detta är dock svårt att räkna på och i kreditprocesser skulle det fortfarande finnas en osäkerhetsfaktor om den togs bort.

Förhoppningsvis tror jag att utvecklingen är på väg mot ett underlättande för företagande, eftersom den borgerliga regeringen har fört det på tal. Det är därför mycket möjligt att ett avskaffande av revisionsplikten är en av grejerna de kommer att titta över, men det kan jag bara spekulera i. Om så blir fallet så tror jag att vi förmodligen försöker förbättra våra kreditsystem och sånt för att säkerhetsställa informationen på något sätt. Ju större osäkerhet det är för oss, desto hårdare krav kommer vi att ställa på säkerheter av bolagen för att låna ut pengar. Detta kan till exempel visa sig i att det kan bli högre räntor. Grundförutsättningen är att ju bättre säkerhet, (till exempel låg osäkerhet när det gäller återbetalningsförmågan), desto lägre räntor. De lägsta räntorna är på villalån då det är väldigt få privatpersoner som inte klarar av betala tillbaka sina lån och kan de inte det så tvingas de sälja villan och då får vi ändå tillbaka våra pengar. Vi har alltså en bra en säkerhet, så det är en väldigt liten risk. Är det däremot ett bolag som vi lånar ut en massa pengar till så räknar vi kanske med att vi bara får tillbaka 25 % om de skulle gå snett. Dessutom kan vi inte vara helt säkra på att det kommer gå bra, så för det första kanske vi inte ens vill vara med och låna ut pengar. Gör vi det ändå så är det betydligt större risk att vi tar bättre betalning på dem och högre räntor och ett personligt åtagande i form av borgen.

Vid ett slopande av revisionsplikten finns ju risken att det kan bli på liknande sätt och att om vi känner en större osäkerhet så kommer vi ta ut det på företagarna. Eftersom vi inte heller kan se något alternativ till revisionen och det är omöjligt för oss att sätta oss ner och gå igenom alla siffror mm. själva, så tror jag att det finns en stor möjlighet att vi även vid ett eventuellt avskaffande kommer kräva någon form av kontroll för bevilja lån.



Ett avskaffande av plikten tror jag säkert också kommer leda till att den ekonomiska brottsligheten ökar. Blir det slappare regler så vore det ju konstigt om den inte ökade, rent logiskt, sen i vilken omfattning går ju inte att säga och i så fall måste det ju vägas mot de olika fördelarna ett avskaffande kan innebära. När det gäller förtroendet för företagen så är det väldigt olika för olika företag, men det lär ju inte direkt bli bättre om revisionsplikten försvinner. Trots att osäkerheten blir större så ser jag dock inte att det kommer att bli någon drastisk förändring gällande förtroendet. Ett företag som har varit kund i banken i 5-10 år och skött sig exemplariskt tror jag inte kommer att börja missköta sig även om revisionsplikten försvinner. Däremot om det är något småstruligt företag så finns det genast mycket större oro om plikten försvinner. Det skiljer sig som sagt var väldigt från kund till kund och den personliga kontakten blir viktig.

Slutligen kan det sägas att det är väldigt många mindre bolag som i stort sett inte har några krediter överhuvudtaget, (en gissning på att kanske ca: 30 % av alla små bolag). För dem är det ju väldigt bortkastade pengar med revisionsplikt, eftersom det kostar ett antal tusenlappar att ha någon som kollar bokslutet, plus att tiden det tar att skicka in papper mm, så för dessa är det väl bara till fördel om plikten tas bort. Utifrån detta så vore det bra om plikten försvann, för alla behöver den inte, det tycker inte ens jag. Även om den försvinner så kommer vi säkert att kräva någon slags kontroll av de flesta bolagen ändå. Detta kommer säkert leda till att en del kunder tycker att det är onödigt och den typen av diskussioner, för att slippa kostnaden. Eftersom plikten ändå kommer att finnas kvar för större bolag, tillsammans med att det kan leda till spekulationer om ett bolag inte väljer att revideras, så det är nog mycket möjligt att många bolag ändå kommer att välja att bli reviderade bara för att det ska se bra ut.

#### **4.1.2 Bank i Skutskär**

Befattning: Kontorschef

Antal år i yrket/företaget: 23 år

Arbetsuppgifter: Huvudsakligen företagsengagemang

##### *Den reviderade informationens betydelse vid kreditprocessen*

En kreditprocess hos oss innehåller möten, kreditansökningar, studerande av reviderade bokslut samt eventuella periodbokslut. Processen innehåller även värdering av erbjudna säkerheter, olika affärsbedömningar, kreditrating samt kontroll mot UC. Vid kreditprocessen gäller allmänt större säkerhetskrav för AB än för andra företagsformer.

Boksluten står för den enda reviderade information vi använder, då vi enbart har små och medelstora företagskunder vid detta kontor. Den informationen har dock mycket stor betydelse för kreditprocessen, då det är det enda dokumentet som styrker bolagets ekonomiska ställning i ett historiskt perspektiv. Övrig information som används vid kreditprocessen kan vara olika typer av branschbedömningar, eventuella ingångna avtal/kontrakt och information från ledningspersoner.

##### *Om revisionsplikten*

Jag har ingen uppfattning om varför Sverige har valt att behålla revisionsplikten, dock pågår diskussioner om att släppa på kravet för mindre företag. Fördelen med revisionsplikten för oss som kreditgivare är att siffrorna kan tillmätas fullt förtroende då de granskats av minst en godkänd/auktoriserad revisor. Nackdelen är motsatsen, vilket oftast gäller för delårssiffror (ofta svårtolkade därtill). Jag tycker därför att revisionsplikten bör behållas tills ansvarsfrågan lösts. Det kan ju dock tänkas bli så att den avskaffas nu med en ny regering. Skulle så vara,

försvåras vårt arbete då det blir svårare att bedöma återbetalningsförmågan vilken i sin tur troligen medför större krav på fullgoda säkerheter. Därmed kommer det att bli svårare för bolagen att låna. Jag ser inget alternativ för revisionens kontroll. I banken krävs i så fall tillgång till samma material som ges till revisor för att möjliggöra en bankintern bedömning av kassaflöde mm. Den kapaciteten saknas idag.

Om plikten slopas så kommer troligen den ekonomiska brottsligheten att öka, såvida inte ekobrottsmyndigheterna får kraftigt ökade resurser. För att vi ska ha ett fortsatt förtroende, för ett bolag där revidering inte längre är genomförd, kommer vi ha ökade krav på full löpande insyn i företagets och ledningens förehavanden för att i tid kunna förhindra hotande kreditförluster.

### **4.1.3 Sammanfattning av kreditgivarnas åsikter**

#### *Bank i Gävle*

Intervjupersonen anser att det finns både för- och nackdelar med att ha revisionsplikt och har uppfattningen att inte alla behöver den. Grundinställningen hos denne person är dock att plikten ska vara kvar, då det skulle försvåra för kreditgivare avsevärt om den togs bort. Detta på grund av att osäkerhetsfaktorn vid bedömningar i kreditprocessen blir mycket hög. Även om plikten tas bort så tror intervjupersonen att bankerna fortfarande kommer att kräva någon slags kontroll för att bevilja lån.

#### *Bank i Skutskär*

Intervjupersonen anser att det finns både för- och nackdelar med revisionsplikten, men att den ändå bör behållas, tills ansvarsfrågan (vid ett eventuellt slopande) har lösts. Intervjupersonen anser att ett slopande skulle försvåra för kreditgivarna vid deras bedömningar. Om plikten tas bort tror intervjupersonen att det troligtvis kommer att ställas ökade krav på full löpande insyn i företagen och tillgång till samma typ av material som ges till revisorn. Detta för att behålla förtroendet och kunna bevilja lån.

## **4.2 Skatteverket**

### **4.2.1 Skatteverket i Gävle**

Befattning: Arbetar på revisionsenheten för Gävleområdet som tillhör Örebroregionen

Antal år i yrket/företaget: Har varit anställd på skatteverket sedan 1970

Arbetsuppgifter: I första hand är att göra urval av revisionsobjekt och inte så mycket egna revisioner. Har tidigare arbetat med revisioner av större bolag och varit processförare i 15 år, fört processer i länsrätten och kammarrätten

#### *Skatteverkets kontroller*

I kontrollerna av bolag gör Skatteverket ingen skillnad på om det är ett AB eller någon annan bolagsform. Eftersom nuförtiden sker detta med ett maskinellt urval. Alla bolag lämnar uppgifter på något som heter standardiserat räkenskapsutdrag. I utdrag är posterna från balans- och resultaträkningen väldigt specificerade. Alla uppgifter läggs sedan in i ett datasystem och med hjälp datasystemet kan vi söka på relationer, exempelvis en viss kostnad i relation till en annan kostnad. Dessa urvalspaket skiljer sig inte så mycket mellan olika

bolagsformer, däremot så kanske relationerna träffar olika företag olika, men då är det mera storleken det hänger på, inte bolagsformen. När det gäller hantering av de olika företagen så skiljer det sig beroende på storleken på företaget. De största bolagen, mer än 50 miljoner kr i lönesumma granskas centralt och koncentrerat i Stockholm, Göteborg och Malmö. Bolag mellan 5-50 miljoner kr granskas av det kontoret jag arbetar på och det brukar kallas för kontoret Mittregionen, revisions- och kontrollsektorn som finns i Örebro, Karlstad, Falun och Gävle. Resterande bolag som har en lönesumma under 5 miljoner kr kontrolleras lokalt. Denna uppdelning är relativ ny. För tre år sedan hade vi alla företag som hade sitt säte i Gävleborg/Dalarna och granskade dessa lokalt. Detta inkluderade då även stora bolag som Korsnäs och Sandvik.

Vilka delar av bolag vi kontrollerar beror på vilken kontrollform som används. Vi har så kallade skrivbordskontroller som främst är inriktat på det maskinella urvalet och som varierar från år till år. Inom denna kontroll finns något som vi kallar för grundkontroll, som ser till så att allt är tekniskt riktigt. Vi har även fördjupade kontroller där vi använder årsredovisningar inklusive förvaltningsberättelse om vi anser att bolagen behövs granskas noggrannare. Dessa handlingar är dock inget regelmässigt vi använder, bara om det finns speciella skäl. Efter skrivbordskontrollen har vi ju revisionskontrollen. Det är en process där vi väljer ut revisionsobjekt och just detta är min arbetsuppgift. Genom ett system kan jag leta efter onormala förändringar hos företagen. När jag har upptäckt något som avviker från det normala och läser årsredovisningen och fortfarande inte ha fått något svar, då kan jag bestämma mig för att åka ut till företaget. Detta för att få se på kontrakt och det blir då en revisionsfråga. Det är en ganska stor resurs vi sätter av för revisionen.

#### *Om revisionsplikten*

Varför just vi i Sverige har revisionsplikten kvar är svårt att säga men jag tror inte att det beror på att vi i Sverige vill kontrollera mera än i andra länder. Det skiljer sig rätt mycket emellan olika länder, många redovisande länder där tar ju inte ens in resultaträkning och balansräkning. Detta har ju att göra med olika strukturer och kulturer. Genom att söka i en internationell databas så går det att få reda på vem som äger bolagen i många andra länder. Det är inte möjligt inte Sverige. I Sverige så går det däremot att se den ekonomiska situationen i företaget, men detta går inte att se i andra länder. Det är uppbyggt på olika sätt men i vissa lägen kan jag ju tycka att det vore bättre att veta ägarna än resultatet, då det ofta inte är så särskilt intressant med de ekonomiska rapporterna i de små bolagen.

Det kan vara svårare för ägaren/ägarna i ett mindre bolag att skilja mellan bolagets ekonomi och sin egen. Delvis kan detta vara en kunskaps sak, de vet inte var gränserna går. Jag tror att revisorerna, bolagens egna revisorer, fungerar som upplysare för bolagsägarna. Dessa kan se till att de håller sig inom gränserna, egentligen har de mest en återhållande och undervisande roll. Det är väl det som är positivt med plikten, att dessa mindre företag kan få hjälp. Jag tycker därför att själva plikten spelar en stor roll för mindre företag. Den enda nackdelen som jag kan se är väl att det kostar pengar för företagen. Jag är ändå av den inställningen att Sverige bör behålla plikten, på grund av ovanstående. Jag tror inte att det kommer bli någon förändring nu med en borglig regering eftersom jag inte tror att det är en politisk fråga utan en vägning, det kostar pengar och revisorerna utför någon sorts samhällsuppgift som är till nytta för samhället.

Själva plikten är inte så viktig för oss eftersom det är sällan vi använder oss av revisionsberättelser. Vi har ju möjlighet att plocka fram orena uppgifter ur system och det gör vi ju vid vissa tillfällen men det är som sagt ingen stor uppgift för oss. Alltså vårt arbete

skulle inte påverkas om plikten nu eventuellt skulle tas bort. Det skulle bli oerhört resurskrävande om vi skulle försöka ersätta revisionens roll, vi skulle få öka styrkan enormt och jag har svårt att se hur detta skulle kunna gå till. Vi har heller inget intresse av att titta på hur andra länder har gjort vid ett avskaffande eftersom revisionen påverkar vårt arbetssätt väldigt lite.

Den ekonomiska brottsligheten skulle kunna öka på grund utav att det försvinner en informationskälla som upplyser var gränser går och det kan ju ställa till problem. Men å andra sidan, ekonomiska brottslingar bryr sig inte om sina egna revisorer, utan det ligger vid sidan av redovisningen. Sen finns det alltid några enstaka revisorer som ställer upp eftersom de tjänar pengar på detta och allt går ju att köpa. Jag tror inte brottsligheten kommer att öka bland småföretagare men jag tror däremot att fel kan komma att uppstå utav okunnighet. Mitt förtroende kommer inte att minska för mindre AB om plikten nu tas bort.

#### **4.2.2 Sammanfattning av Skatteverkets åsikter**

Intervjupersonen anser att Skatteverkets arbete inte skulle påverkas/förändras om plikten nu togs bort eftersom det inte är någon stor del i deras kontroller. Nu med en borgerlig regering så tror inte intervjupersonen att plikten kommer att avskaffas för att denne inte anser att det är en politisk fråga utan en vägning. Intervjupersonen menar att revisorerna utför någon slags samhällsuppgift som är till nytta för samhället, men att det kostar pengar för företagen. Revisorn fungerar som en upplysare för bolagets ägare, intervjupersonen grundinställning är därför att revisionsplikten bör behållas då den hjälper mindre AB till att göra färre fel på grund av okunskap.

### **4.3 Revisorer**

#### **4.3.1 Revisionsbyrå i Gävle – den större**

Befattning: Auktoriserad revisor

Antal år i yrket/företaget: 10 år

Arbetsuppgifter: 90 % av klienterna är små- och mikroföretag

##### *Revision av små och mikro aktieföretag*

Revision av små företag kostar ca: 8 000-10 000 kr, men arvoden på de allra minsta företagen är ca: 5 000 kr. För lite större företag kostar revisionen ca: 20 000-25 000 kr och tar ungefär 2-3 dagar. I mindre företag tar det ungefär en dag (8 timmar). Det beror dock otroligt mycket på hur bolagets bokföring ser ut, ett litet bolag med bra ordning och där de har gjort en årsredovisning, då kanske det räcker med en halv dag.

Här på byrån erbjuder vi företagen hjälp med bokslutet, med upprättande av årsredovisning, med deklaration och sen så är det väldigt mycket olika skattekonsultationer av diverse slag. Vi erbjuder även löpande rådgivning till våra kunder vid t.ex. investeringsbeslut. Denna roll är den viktigaste biten, att vi fungerar som ett bollplank för våra kunder och jag tror att de små företagen också uppfattar det så.

*Om revisionsplikten*

Själva revisionen tycker jag är viktig för de här bolagen, så att de får någon som hjälper dem och där de har möjlighet att bolla frågor. Dessutom är det bra för att de får som en kvalitetsgenomgång av hur bolaget ser ut och redovisningen. Sen går det alltid att diskutera ifall den behöver vara lagstadgad, men helt klart att ha en revisor tror jag är väldigt viktigt för de flesta och visst det kanske kan finnas undantag. Jag tror inte att själva plikten har en hämmande effekt för företagen eftersom om någon ska starta ett mindre företag har den personen möjligheten att starta exempelvis en enskild firma. Jag tror inte att själva plikten är den absolut främsta anledningen till att AB anlitar en revisor. Ett existerande företag som har en revisor och som har ett företagande där kontakten mellan revisorn och dem fungerar bra kommer säkert att ha sin revisor kvar även om plikten försvinner. Däremot om en person ska starta ett helt nytt företag och aldrig har varit företagare förut är det säkert så, det är en gissning, men jag skulle kunna tänka mig att det finns vissa av dem som inte skulle kontakta en revisor annars om det inte var revisionsplikt. Om inte till en början, så kanske när verksamheten väl har kommit igång, med tanke på banken som kanske kräver att företagaren använder sig av hjälp/konsultation från en revisor.

Att vi har revisionsplikten kvar i Sverige idag skulle kunna bero på traditioner, men jag tror att den definitivt är på väg att försvinna. Speciellt nu med en borgerlig regering så tror vi här på byrån att den kommer att avskaffas, så det är vi ganska inställda på. Det skulle inte vara någon nackdel för oss om den avskaffades. För om den avskaffas så kanske kontakten mellan revisor och kund fungerar på ett ännu bättre sätt och vi kan få en närmare kontakt med våra kunder. Då kan företagare verkligen få fokusera på det positiva med att ha en revisor mot om vi väljer att ha kvar plikten. I grund och botten känns det ju som, men det är ju min personliga åsikt och inte byråns, att ha en plikt eller något tvingande i sig är inget bra argument för att vara konsult åt ett bolag. Om nu plikten skulle försvinna så tror jag inte att mitt arbete skulle påverkas så väldigt mycket, kanske att fokuset på våran roll skulle bli mer som rådgivare. Så våran roll kommer att förändras och vi blir ännu mer rådgivare, mot att just göra någonting som är lagstadgat. Samtidigt jobbar vi mycket på det sättet redan nu dvs. att vi är rådgivare och vi försöker ge ett mervärde. Affärsverksamheten har ändrats lite grann och det har blivit mer fokus på det nu under senare tid från vår byrås sida.

De åtgärder vi har vidtagit här på byrån vid ett eventuellt slopande av revisionsplikten är just att vi har fokuserat mera på rådgivarrollen och vi har en väldig massa olika affärstjänster samtidigt till våra kunder som också är under fokus. Detta ligger även i fokus för oss när det gäller nyrekryteringar på vilka affärstjänster de har. Lika i vår marknadsföring så är det mycket fokus, så vi har diskuterat det väldigt mycket och vi arbetar utifrån den förutsättningen att plikten kommer att försvinna. Jag tror kanske att de är mest de stora byråerna som arbetar under den förutsättningen, jag är inte lika säker på de mindre byråerna har arbetat utifrån samma förutsättningar. Vilket kan bero på att de inte är lika insatta i debatten men även för att stora byråerna har organisationer som arbetar just med de här andra tjänsterna. På de här riktigt små revisionsbyråerna så där är det ju många som arbetar just med revision, det skulle kanske kunna leda till eventuella problem för dem vid ett avskaffande och detta på grund av att de inte har de här konsulttjänsterna. Den risken finns ju fast det beror ju på vad byrån har för kunder, dvs. har byrån kunder som ser nytta med revisorn och tycker att de får ut någonting av revisionen, arbetet och allting runt omkring. Troligtvis kommer kunden då att ha kvar revisorn om de ser någon nytta med denne. Däremot om byrån har sådana kunder som lever i den världen där de har en sån kontakt med revisorn så att denne bara ser revisorn som en kostnad och han bara behövs för att skriva under revisionsberättelsen. Då har

jag svårt att tänka mig att dessa kunder har kvar en sådan person som sin revisor, en sådan kontakt mellan en revisor och en kund är ju inte bra.

Om plikten skulle tas bort skulle efterfrågan på revision delvis kvarstå från banken och alla företagare har ju någon form av relation med banken. Vid exempelvis lån kommer förmodligen banken fortsättningsvis att kräva någon form av kontroll av siffrorna. Sen om banken själva gör det eller om de tycker att det behövs en revisor, det kan säkert variera från fall till fall. Jag tror ändå att i de flesta fall kommer banker vilja att de har en revisor, eftersom det är en viktig del för banken. Jag tror även att underleverantörer och kunder, alltså intressenter till bolagen, kommer att ställa krav. Detta för att veta om det är seriöst bolag och att det går rätt till i företaget. Det kommer att bli en kvalitetsstämpel av bolaget om de granskas av en revisor. Jag skulle kunna tänka mig att en sådan kvalitetsstämpel skulle kunna bli ännu högre om det inte är lagstadgat. Eftersom företaget inte egentligen behöver använda sig av en revisor och granskningen men att de gör det ändå vilket gör att intressenterna ser att det är ett seriöst företag. Det är nog svårt att ersätta revisionens roll med någonting annat, sen kan det ju vara speciella moment i revisionen som kanske inte passar in eller behövs på vissa bolag. Det kommer nog att bli mera anpassad revision där revisorn anlitas för att göra speciella granskningar.

Jag har svårt att tänka mig att bankerna är villiga att ge ut lån utan reviderad information, någon form av kontroll kommer alltid att krävas. Det känns som en grundförutsättning, annars så tar bankerna en väldig risk. Ett företag som till och med kanske är konkursmässigt kan visa upp en bra resultaträkning och balansräkning, bankerna kan lätt bli lurade. En viss betydelse är det väl om du har haft en tidigare bra relation med banken, samtidigt så måste banken ändå få en säkerhet i att det fortsättningsvis går bra och det kan svänga jättesnabbt. Det är många företag som skött sig länge och gått bra, men som ändå går i konkurs. Även kontroller för att försäkra sig ut mot sina intressenter att företaget inte håller på med ekonomisk brottslighet kommer säkert att förekomma. Annars känns det som att det är ganska fritt fram för ekobrott. Om revisionsplikten inte längre kommer att vara lagstadgat tror jag att intressenterna kommer att ställa mycket högre krav och om ett sådant krav inte kommer direkt så kommer det att växa fram. De företag som ändå väljer att ha en revisor får en ännu högre kvalitetsstämpel och andra villkor. Ska företagen inte behöva köpa på förskott utan få fakturor med kredit så vill leverantörerna ha någon slags försäkring, det är rimligt att tro så.

Jag tror att tjänsteutbudet när det gäller olika rådgivande faktorer kommer att öka, redovisning i sig vet jag inte om det kommer förändras. Efterfrågan inom revision, tror jag, i grund och botten kanske kommer vara det samma. Jag tror även att det kommer, från revisorns sida, ställas högre krav från kunder att de faktiskt levererar någonting som de har nytta av. Det kan vara olika sådana bitar som att hitta delar i deras interna kontroller, olika rutiner hos dem som inte fungerar på ett optimalt sätt. Det är mycket sådant som vi arbetar med och får fram i revisionen, att företaget borde ändra på för att det ska fungera bättre och säkrare. Företagen kommer förmodligen att efterfråga mera rådgivning av oss revisorer att vi blir mera som konsulter. Jag tror inte att vi kommer att få mindre att göra utan snarare en omformulering av vad vi gör. Det kan hända att vi får mindre att göra hos vissa, de som inte känner att det har haft något utbyte av att ha en revisor. Medan det säkert kommer att bli mera att göra hos andra om det ställs högre krav från intressenterna. Vi på byrån är inställda på att revisionsplikten kommer att försvinna, men samtidigt så är vi på byrå inte det minsta oroliga för vår utveckling, vi ser väldigt positivt på den istället.

#### 4.3.2 Revisionsbyrå i Gävle – den mindre

Befattning: Byråchef, godkänd revisor (FAR/SRS)

Antal år i yrket/företaget: 30 år

Arbetsuppgifter: >90 % av klienterna är små- och mikroföretag

##### *Revision av små och mikro aktieföretag*

De tjänster jag erbjuder företagen är bokslut, deklARATIONER, konsultationer. Revisionen för ett litet företag tar i genomsnitt ca: 14 timmar vilket motsvarar en kostnad på ca: 8000 kr.

##### *Om revisionsplikten*

För dessa företag tror jag att revisionsplikten bidrar till en kvalitetsstämpel och jag tror inte att plikten hämnar tillväxtklimatet på något sätt. Dock kan det, för de allra minsta företagen, vara så att själva plikten är just den främsta anledningen till att de anlitar en revisor.

Anledningen till att Sverige har valt att behålla revisionsplikten tror jag beror på kontroll och besparing av statliga kostnader för skatte- och eko kontroller. Det är svårt att säga huruvida vi bör avskaffa den eller inte för det finns ju fördelar- och nackdelar med båda valen. Jag tror dock att den kommer att avskaffas nu med en borgerlig regering.

Om plikten tas bort så kommer vårt arbete att bli mer inriktat på redovisning, skatter och konsultationer. Vi har även redan kvalitetssäkrat vårt ledningssystem och satsat på att bli auktoriserade redovisningskonsulter (SRF), för att bättre möta en ökad efterfrågan av redovisning och konsulttjänster.

Jag tror att det kommer att finnas en fortsatt efterfrågan av revision även om det blir frivilligt. Dels för att företagaren själv vill ha en oberoende granskning både för egen del och för att erhålla kvalitetsstämpeln (revisionsberättelsen), men även genom krav från kreditgivare och andra intressenter. Jag tror inte att det kommer gå att ersätta revisionens roll på något sätt och när det gäller kreditgivare så tror jag att de i så fall, utan reviderad information, kommer att öka kraven på säkerheter och annan djupare information, för att bevilja lån. Om plikten slopas tror jag också att det påverkar relationerna till övriga företagsintressenter genom att osäkerheten ökar. Även den ekonomiska brottsligheten kommer säkert att öka om revision inte längre blir lagstadgat.

Sammanfattningsvis tror jag att ett eventuellt avskaffande bidrar till att utbudet inom redovisning och revision kommer påverkas på så sätt att konsulttjänsterna kommer öka och att även efterfrågan av kvalitetssäkrade tjänster kommer att öka.

#### 4.3.3 Sammanfattning av revisorernas åsikter

##### *Den större byrån*

Intervjupersonen är för revision och revisor, men anser att den inte behöver vara lagstadgad. Då denne ser en nytta med revisionen för de mindre företagen då den hjälper dem bl.a. med att hålla ordning på siffrorna. Rådgivningen betonar intervjupersonen som kanske den allra viktigaste för mindre bolag, där revisorn även fungerar som ett bollplank för dessa.

Intervjupersonen tror att de företag som i framtiden kommer att välja att bli reviderade kommer få en kvalitetsstämpel och att dessa företag kan få andra villkor av sina intressenter än de andra företagen som inte blir reviderade. Speciellt nu med en borgerlig regering tror

intervjupersonen att avskaffande av plikten kommer att ske. Byrån har börjat fokusera mer på rådgivning och erbjuder olika affärstjänster till deras kunder. Intervjupersonen tror även att intressenterna kommer, vid ett slopande av plikten, att ställa högre krav på företaget i fråga. Intervjupersonen tror definitivt att revision och efterfrågan av revisions tjänster behövs och kommer fortsätta att vara stort.

#### *Den mindre byrån*

Intervjupersonen har ingen klar inställning till om revisionsplikten bör vara kvar eller inte. Denne tror dock att den kommer avskaffas nu med en borgerlig regering. Byrån har därför förberett sig utifrån från det genom att inrikta sig mer på bl.a. konsulttjänster.

Intervjupersonen tror även på en fortsatt efterfrågan av revision, även om plikten slopas. Detta eftersom revision ses som en kvalitetsstämpel för många företag och att intressenterna säkert även i fortsättningen kommer att ställa vissa krav.

## **4.4 Små och mikro aktiebolag**

### **4.4.1 Taxibolag i Gävle**

Befattning: VD, ägare av företaget

Antal år i yrket/företaget: Startade företaget den 17 maj år 1991

Arbetsuppgifter: Driftansvarig över: personal, marknad och ekonomi

Antal anställda: 15 stycken

Omsättning: Två omsättningar; bruttoomsättning på knappt 80 miljoner kr, nettoomsättning (de pengar som finns kvar för att förvalta bolaget); ca 10-11 miljoner kr, resten av pengarna faktureras bara ut igen

#### *Revisionen i bolaget*

De tjänster vi köper är först revision av en revisionsbyrå och eftersom vi har flera bolag, alltså en koncern (ett moder- och två dotterbolag), så köper vi även konsultverksamhet i form av ekonomisk rådgivning. Den löpande bokföringen sköter vi dock själva, men vi har kvartalsbokslut, alltså avstämning med revisorer för att de ska vara insatta och för att vi ska känna att vi är med i matchen och framför allt att det stora årsbokslutet sen ska gå lite lättare. Eftersom vi inte har någon controller eller ekonomidirektör med högre utbildning inom företaget, så köper vi dessa typer av tjänster av revisorn idag.

Själva revisionen har hittills kostat alldeles för mycket för oss. Förra året när vi bl.a. köpte och la ner bolag, så kostade själva revisionen ca: 75 000-80 000 kr, plus att vi har köpt konsulttimmar för ungefär lika mycket därtill. Så den totala kostnaden för år 2005 låg på ca: 150 000 kr. Det anser vi vara alldeles för mycket och det är just därför vi har bytt revisor nu. När det gäller kostnaden så måste vi vara ärliga mot oss själva och så att säga separera bokslutsarbete mot konsultarbete, för som sagt om vi ska gå in och köpa bolag så är helt plötsligt revisorerna inblandade och då är det klart att de ska ha betalt, det är inte frågan om det. Trots detta är det alldeles för mycket pengar, med tanke på att vi fick en rapport nyligen efter vårt senaste kvartalsbokslut där revisorn konstaterar att vi har god ordning på allting. De hade gjort stickprovskontroller på allt och hittade inga fel och vår ekonomiavdelning fick beröm, så då anser jag ännu mer att kostnaden är obefogad.



*Om revisionsplikten*

Revisorn har egentligen två roller för oss. Den ena rollen är så att säga den lagliga, att vi ska ha ett granskat bokslut och den andra rollen är den ekonomiska, alltså att vi köper tjänster/konsulterar revisorn för expertishjälp. När det gäller själva revisionsplikten så kan jag inte säga annat än att jag är för den, för jag ser inget annat alternativ. Jag är helt enkelt för att vi ska ha konkurrens på lika villkor. Har vi olika villkor att konkurrera med, alltså några ska fuska, medan andra inte gör det, så kommer vi i vår bransch att bli väldigt utsatta. Detta eftersom vi är i en bransch där vi hela tiden krigar mot dem som inte är seriösa, alltså som jobbar mycket svart. Självklart finns det ju även nackdelar med att ha lagstadgad revision och när det gäller tillväxtklimatet för små företag så tror jag att exempelvis ett nystartat företag faktiskt kan, med fel revisor, få sådana kostnader att de går på knäna. Det är nog ovanligt men det finns revisorer som är lite hutlösa. Sen är det ju också lite känsligt att byta revisor, vi bytte revisor i fjol på bolagsstämman efter 15 år och det är lite unikt.

Jag har egentligen ingen förklaring till varför jag tror att Sverige har valt att behålla plikten och jag visste inte att de flesta länder inom EU hade avskaffat den. Jag är dock, som sagt var, rädd för ett avskaffande av revisionsplikten, för vad ska vi ha istället som kan säkerhetsställa konkurrens på lika villkor? Därför tycker jag att Sverige borde behålla den. Jag har dock ingen uppfattning om vad som kommer att hända med plikten nu med den nya regeringen eftersom jag inte är så insatt i politik.

Jag tycker som sagt var att det är bra att vi har plikten, även om ett slopande skulle kunna bidra till minskade kostnader för företaget. Istället så kanske kostnaden på något vis kunde styras upp, alltså att det kunde vara omsättningsbaserat eller så. Jag förstår dock revisorn, för han kan ju ha många olika "case", där det ena företaget har en pärm med jättebra ordning och är kvartalsuppföljt jättebra, medan det finns andra där kanske nästan ingenting är kontrollerat under året och då kan ju revisorn inte ta lika mycket betalt för alla.

Ifall plikten skulle försvinna så anser jag ändå att vi har förberett oss inom företaget genom att vi har bytt revisor. Eftersom för oss är det absolut inte plikten som är den främsta anledningen till att vi anlitar en revisor utan vi köper så mycket ändå. Skulle dock plikten försvinna så finns alternativet att vi kanske skulle anställa en till ekonom för att få den spetskompetens vi saknar idag. Som det är nu så köper vi ca: 60-80 konsulttimmar och vi kan ju inte anställa någon för 60 timmar om året, så därför är det fortfarande ekonomiskt fördelaktigt att köpa de här timmarna vid de tillfällen vi behöver. Jag ser ju egentligen inget alternativ till revisionen utan det enda som skulle kunna hålla upp det lite är till exempel skatterevisjonen, som innebär att det i vår bransch och många andra branscher genomförs slumpmässigt utvalda skattekontroller. Dock tror jag att det lätt kan bli så då att det går 5 år så börjar det fuskas och sen så helt plötsligt så åker någon dit på revision och får lite böter och sen bara kör vidare. Jag har även suttit med i Svenska taxiförbundets styrelse i 6 år och där har det gjorts kontantutredningar precis som i andra branscher, där de tittar på att göra en schablonbeskattning. Det kan också vara ett sätt att komma åt problemet. Jag håller ändå fast vid att det är mycket bättre med kontinuerlig revision så att det blir konkurrens på lika villkor, speciellt i vår bransch. Det krävs att revisorn finns med och skriver under som en kvalitetsstämpel och bidrar till att det blir mer rättvist!

Jag har också suttit med i styrelsen i banken och ska jag försöka sätta mig in i deras situation hur de tänker så tror jag att de, oavsett hur det blir med plikten, kommer vilja ha reviderad information för att bevilja lån. Jag menar, de är ju fokuserade vid reviderade bokslut och så fort vi får ett bokslut så ska de ju ha det för att titta på, så de tycker nog om revision. Visst,

ibland har jag kommit in med åkare som har varit gränsfall, så kanske det har gått vägen ändå, pga. att de vet vem jag är sen innan, så även den personliga relationen sen tidigare har väl också en viss betydelse.

Ett avskaffande tror jag också definitivt leder till att den ekonomiska brottsligheten kommer att öka. Även tjänstebudet inom redovisning och revision tror jag kommer förändras. Revisorerna säger själva att det har skett en jättestor förändring, från att sitta i en kammare och göra ett bokslut, så har de övergått till att blivit mer säljare och då måste de ha mer spetskompetens på ABL, skatteområden och styrelsekompetens. Utbudet påverkas på det sättet att revisorerna måste skaffa sig mer spetskompetens.

Tittar vi i våran bransch på övriga intressenter så har vi t.ex. leverantörer av bilar och när vi ska investera så tittar de ju i årsbokslut. Därför påverkas även relationen till intressenterna om revisionsplikten tas bort. Antagligen så litar de mindre på dessa handlingar om det inte är en revisor som har skrivit under.

Slutligen så kan jag ju säga att om ett slopande av revisionsplikten fungerar ute i Europa, så kanske det skulle fungera i Sverige? Jag tror ändå att det blir till det sämre för vår bransch, eftersom det fuskas mycket i och med att vi hanterar mycket kontanter. Sammanfattningsvis kan konstateras att revisorerna är duktiga på att ta betalt, det är det som är negativt, det är lätt att känna sig lite lurad. De är även väldigt dåliga på att specificera sitt arbete i fakturorna medan de själva kritiserar andras fakturor. Revisorn är dock för oss ett viktigt bollplank och dennes spetskompetens är nödvändig för oss då vi inte har den i vårt företag.

#### **4.4.2 Entreprenadfirma i Tierps kommun**

Befattning: VD, ägare av företaget

Antal år i yrket/företaget: Har arbetat 24 år inom yrket, startade företaget år 1993

Arbetsuppgifter: Eftersom jag är enmansföretagare får jag göra det som behövs göras, men jag kör mestadels maskinerna.

Antal anställda: 1 stycken heltid, men även 1 stycken som arbetar deltid, som sköter bokföringen, fakturering mm.

Omsättning: cirka 800 000 – 1000 000 kr

##### *Revisionen i bolaget*

Jag köper bokslut, årsredovisning, revision och rådgivning. Fast jag har två personer en som är auktoriserad revisor som jag inte har någon kontakt med som tittar igenom årsredovisning och skriver en förvaltningsberättelse. De andra tjänsterna köper jag av en redovisningsfirma som hjälper till att upprätta bokslut och årsredovisningen, men även vid bokföringsfrågor, skattefrågor och med övrig rådgivning. Revision per år för företaget kostar ca 19 000 kr. Där den auktoriserade revisorn vill ha ca 10 000 kr och redovisningsfirman vill ha ca 9 000 kr. Jag kan förstå kostnaden jag har för att upprätta bokslut, årsredovisning och rådgivningen, men däremot tycker jag att kostnaden för revisionen som revisorn gör är helt onödig kostnad för mig och mitt företag. Jag anlitar en redovisningsfirma som hjälper mig att hålla koll på det mesta och att allt stämmer överens med verkligheten. Den kontrollen anser jag borde räcka åt små AB. Jag vet egentligen inte vad revisorn tar betalt för, han har aldrig haft några åsikter om årsredovisningen. Så det kan väl vara så att jag inte riktigt vet vad denne gör utan för mig är det bara en kostnad som jag måste betala för jag har ett AB.

*Om revisionsplikten*

Om plikten skulle försvinna skulle jag i fortsättningsvis ta hjälp av redovisningsbyrån som jag gör idag för det är bra att ha någon som kontrollerar siffrorna, denne person som hjälper mig fungerar som min revisor men denne är ej auktoriserad eller godkänd. Den auktoriserade revisorn skulle jag inte anlita om plikten togs bort, detta är för som jag har sagt är ju att jag inte vet riktigt vad denne gör. Jag kan inte säga att den auktoriserade revisorn har någon positiv inverkan på just mitt företag. Det är konstigt att alla små bolag inte behöver använda sig av en auktoriserad/godkänd revisor fast vi kanske har samma omsättning. Det borde vara lika för alla mindre företag. Jag kan förstå varför det krävs i större bolag men ej i små AB. Den är en dyr kostnad för mig som enmansföretagare och det borde vara lika för alla mindre företag.

Plikten som sådan kanske hämmar lite grann för den tar ju en del av vinsten/kapitalet i företagen som skulle kunna användas till annat bl.a. mera investeringar. Så om plikten försvann skulle jag få mera vinst som jag sen skulle kunna göra mera investeringar med och även att mitt företag slipper ännu en kontroll. Det som kan ligga bakom att vi har plikten kvar i Sverige idag kan bl.a. vara att staten vill vara med och kontrollera oss företagare. Även att vi här i Sverige tycker om lagar och skatter, då plikten känns som den används som ett kontrollinstrument av staten. Jag tycker inte att Sverige ska behålla revisionsplikten och speciellt inte om vi är nästan det enda landet inom EU som har den kvar. Inom EU ska det ju vara konkurrens på lika villkor och det är det inte om villkoren inte är lika för alla företag. Nu med en borgerlig regering kan jag tänka mig att en avskaffande ligger nära, eftersom det har diskuterats att de vill förenkla reglerna för mindre bolag. Jag har inte vidtagit några åtgärder i mitt företag inför ett eventuellt slopande av revisionsplikten.

Jag anlitar bara en auktoriserad revisor för att det är lag på det, vid ett eventuellt slopande skulle jag bara fortsätta använda mig av redovisningsfirman. Eftersom vi har en bra kontakt med redovisningsbyrån och bl.a. rådgivningen är bland det viktigaste för mig som enmansföretagare. Det känns som jag får ut något när jag anlitar denna firma, jag kan se vad de hjälper mig med och vi trivs bra ihop. Det kan nog vara svårt att försöka ersätta revisionens roll eftersom jag inte anser att vi ska ha den kvar så jag tycker det räcker att en utomstående hjälper till att kontrollera siffrorna. Som då i mitt fall är redovisningsfirman. Skatteverket gör sina egna kontroller av bolag ändå så det spelar väl inte så stor roll för dem om plikten försvinner. Banken kommer nog inte heller kräva så mycket i alla fall inte av mig eftersom jag har en bra kontakt med min bank. Även för att jag inte gör bokslutet och årsredovisningen själv utan där tar jag extern hjälp och det skulle jag fortsätta med, vilket jag tror skulle räcka för banken. Det är klart att det blir skillnad om jag skulle byta bank. Då har jag ju ingen personlig kontakt där och då är det ju förståeligt att de måste göra någon form av kontroll.

Den ekonomiska brottsligheten tror jag kommer vara oförändrad för det som vill fuska idag gör det ändå detta till trots revisionsplikten. Så därför tror jag inte att själva fusket kommer att öka och det finns det inget större problem med ekonomisk brottslighet i andra bolags former heller som inte har revisionsplikt vad jag vet i alla fall.

Vid ett eventuellt avskaffande så ser jag att efterfrågan kan komma att öka för mera rådgivning. Eftersom företagare inte då behöver lägga pengar på något de anser onödigt utan kan köpa det de vill ha mera av och det tror jag skulle kunna vara mera rådgivning. Jag har ett enmansföretag så kan jag inte se att mina intressenter skulle påverkas så mycket vid ett eventuellt slopande av plikten. Detta kan bero på att jag har just ett litet företag och jag har en

personlig kontakt med de flesta runt mitt företag. Det vet vilka jag är och jag har haft kontakt med de flesta under en lång tid så vi känner varandra väl.

#### **4.4.3 Sammanfattning av små och mikro aktiebolagens åsikter**

##### *Taxibolag*

Inställningen hos intervjupersonen är att revisionsplikten bör vara kvar, detta för att säkerställa konkurrens på lika villkor. Det blir speciellt viktigt inom taxibranschen, som tampas med mycket fusk genom svart arbete och hantering av mycket kontanter. Intervjupersonen anser att kostnaden för revisionen är alldeles för hög, men trots det kommer bolaget, oavsett pliktens framtid, att använda sig av en revisor. Detta på grund av att de ser revisorn som ett viktigt bollplank och expert med sin spetskompetens och att ett granskat bokslut är en kvalitetsstämpel. Även om plikten tas bort så tror intervjupersonen att bankerna kommer att fortsätta kräva reviderad information för att bevilja lån.

##### *Entreprenadfirma*

Inställningen hos intervjupersonen är att revisionsplikten bör avskaffas, eftersom den är onödig för mindre AB. Om det ska vara konkurrens på lika villkor och det ska det vara inom EU så bör plikten avskaffas i Sverige. Intervjupersonen anser att kostnaden för revisionen är alldeles för hög för mindre AB. Så vid ett eventuellt avskaffande av plikten skulle intervjupersonen inte använda sig av den auktoriserade revisorn utan bara den redovisningsfirma han anlitar idag. Detta anser intervjupersonen räcker som en kontroll även för andra intressenter såsom exempelvis banker. Detta beror på att intervjupersonen inte kan se någon nytta med sin auktoriserade revisor utan bara ser denne som en kostnad. Även att den personliga kontakten som intervjupersonen har haft med de olika intressenterna innan också spelar en stor roll.

## 5 ANALYS

---

*Här kopplar vi samman vårt teori- och empirikapitel och skapar en helhetsförståelse med hjälp av våra egna reflektioner. Analysen är strukturerad utifrån samma mönster som tidigare kapitel och avslutas med en summering av de olika avsnitten.*

---

### 5.1 Intressenter

Som nämnts innan så är det stor skillnad mellan ägare i stora bolag och små bolag. Ägarna i större bolag är en viktig intressent till revisionen, medan det i små bolag ofta bara finns en ägare med full insyn. De små bolagen vi har intervjuat har endast en ägare och de blir på så vis inte intressenter i detta fall. Intressenterna som analyseras blir därför endast kreditgivare och Skatteverket.

#### 5.1.1 Kreditgivare

Kreditgivare är den största intressenten av revision i små bolag. Det går att se att reviderad information är väldigt viktig för kreditgivare, då det underlättar kreditprocessen avsevärt. Det är dock inte så konstigt att långivare ofta är väldigt positiva till revision eftersom de är tredje man och deras kostnader för detta därmed är noll. Intervjupersonen på banken i Gävle uppger att den reviderade informationen har störst betydelse vid deras bedömningar och undersökningar visar att bankerna är mer villiga att låna ut pengar med sådan information till hands. Detta strider lite emot vad intervjupersonen sa angående att ingen skillnad görs mellan bolagsformer vid möjligheterna till lån. Intervjupersonen sa att tyngdpunkten vid bedömningar låg vid verksamheten och inte bolagsformen. Däremot så medgav denne att den reviderade informationen har stor betydelse och att det ibland kan vara att föredra ett AB vid bedömningar. Utifrån detta kan vi se att det kan uppfattas som bankerna är mer *villiga* att låna ut pengar till de med reviderad information. Men i själva verket så tror vi att det handlar om att sådan information bidrar till att säkrare och snabbare bedömningar kan göras på dessa företag. Bankerna får också en ökad trygghet och tillsammans med de ovannämnda faktorerna blir det då *smidigare* för dessa företag att få lån.

Det går inte att ta miste på att revisionen är viktig för bankerna. Intervjupersonen menar ändå att det finns vissa nackdelar med själva plikten. Det blir mer jobb för företagen och det kostar pengar. I många små företag så finns inte heller några krediter och revisionsplikten för dem är ju väldigt bortkastade pengar. Om plikten tas bort så uppger kreditgivare att de ändå kommer kräva någon form av kontroll och ingen av intervjupersonerna ser egentligen någon ersättning till revisionen. En konsekvens som också skulle kunna uppstå vid ett slopande är att räntorna höjs då osäkerhetsfaktorerna för bankerna ökar. Båda intervjupersonerna har också inställningen att revisionsplikten bör finnas kvar då arbetet annars skulle försvåras. Frågan är då om bankerna verkligen är så beroende av själva plikten? De flesta intervjupersonerna tror att reviderad information kommer att behövas för beviljande av lån, oavsett om plikten tas bort. Eftersom alla verkar vara ganska väl införstådda med att bankerna kommer kräva revision så ser vi inte att bankerna är så beroende av en revisionsplikt. De kommer ju ändå

kunna kräva revision av företagen och på så sätt finns deras fördelar med revision kvar och de små bolag som inte har några krediter slipper undan den onödiga kostnaden.

Trots att det finns en revisionsplikt i nuläget för bankerna att stödja sig på så kan vi se att det även är viktigt med den personliga kontakten. Enligt intervjupersonen på banken i Gävle är det bättre med rätt person och en dålig affärsidé, än en bra affärsidé och en dålig person. Vi tror att denna kontakt kanske kommer bli ännu viktigare om plikten tas bort. Speciellt för de företag som sköter sig. I sådana företag kanske inte regelbunden revision behövs göras för att få lån. Har ett företag varit kund hos banken länge så kanske banken litat mer på företaget. Intervjupersonen på banken i Gävle menar att ett företag som skött sig exemplariskt i många år, inte plötsligt börjar missköta sig för att plikten tas bort. Även intervjupersonen i entreprenadfirman menar att revision kanske inte alltid behövs för att få lån om plikten tas bort, då kontakten med banken är god och har varit det i många år. Revision i dessa företag kan då göras om det finns skäl att misstänka att allt inte står rätt till. Det är ju dock stor skillnad om det är ett nystartat företag eller vid ett bankbyte. Då finns inga historiska fakta och den personliga kontakten har inte etablerats, vilket gör att en granskning måste ske. Den personliga kontakten har, som sagt, ganska stor betydelse och betydelsen skulle kunna öka om plikten tas bort. Följderna av detta kan vara att företagen vill behålla samma bank länge, då det är smidigt och mindre kostsamt (slipper revision varje gång lån ska tas). Även bankerna vinner på det i längden, genom att de får trogna kunder.

### 5.1.2 Skatteverket

Ett argument för revisionsplikt är att det ska hjälpa till att förhindra och förebygga ekonomisk brottslighet och underlätta Skatteverkets arbete. Revisionen sägs också ha en preventiv effekt, mot ekonomisk brottslighet, genom revisorns position. Det som talar emot detta är ju dock att företag kan välja annan företagsform om de vill undkomma detta. Intervjupersonen på Skatteverket tror inte att den ekonomiska brottsligheten kommer att öka om plikten tas bort, för ekonomiska brottslingar bryr sig inte om den egna revisorn utan det sker vid sidan om redovisningen.

I intervjun menar personen att deras arbete inte påverkas om revisionsplikten tas bort. Detta kan bero på att Skatteverket får information i första hand från deklaraionsuppgifter till sina kontroller. Reviderad information ingår inte som grundmaterial vid kontrollerna. Intervjupersonen menar att detta har betydelse först vid fördjupad kontroll. Utifrån detta kan tolkas att revisionsplikten är onödig, eftersom Skatteverket gör fördjupade kontroller där de anser att det behövs. Vid skattekontroller är det framför allt viktigt att deklaraionsuppgifter och redovisningen innehåller så få fel som möjligt. Intervjupersonen anser att revisorn fungerar som upplysare för bolagsägarna och att denne har en undervisande roll. Det är antagligen därför intervjupersonen anser att plikten ska vara kvar, trots att denne inte anser att den påverkar Skatteverkets arbete. Intervjupersonen menar att ekonomisk brottslighet *skulle kunna* öka just på grund av okunskap och revisorn hjälper mindre AB att göra färre fel på grund av okunskap. Om plikten skulle tas bort så kanske de som har störst behov av revisionen väljer bort den och på så sätt kanske den ekonomiska brottsligheten ökar? Intervjupersonen säger ändå att Skatteverkets arbete inte påverkas om plikten tas bort och på så vis kanske varken revision eller revisionsplikt har någon större betydelse?

## 5.2 Revisorer

Revisionsplikten ger idag revisorerna en monopolställning vilket leder till att de blir anlitade för fler tjänster än bara den lagstadgade revisionen. Som nämnt i teorin så utgör revisionsuppdragen en utmärkt plattform för olika tilläggsuppdrag. Det kan därför hävdas att revisorerna borde vara starka motståndare till ett avskaffande av plikten. Vi har däremot inte funnit några bevis på att revisorerna skulle ha något egenintresse i revisionsplikten. I andra länder som har avskaffat revisionsplikten har positiva effekter setts inom revisionsbranschen. Även här i Sverige förutspås det en fortsatt stark efterfrågan av revision, kanske till och med större om plikten tas bort? Detta bland annat eftersom det kommer ses som en kvalitetsstämpel och att intressenterna säkert komma att ställa krav ändå. Revisorerna kan också komma att få högre status med en efterfrågad tjänst och nya arbetsuppgifter. Den större byrån menar också att rådgivning är det små bolagen behöver mest och att revisorn ofta ses som ett viktigt bollplank, men för det behövs inte plikten.

Båda byråerna i intervjuerna uppger också att de har börjat inrikta sig på att omforma tjänsterna mot mer rådgivnings- och konsulttjänster. Utifrån andra länder kan dock ses att det är i större byråer som förändringen har märkts minst. Vi tror därför att de mindre byråerna skulle kunna drabbas hårdare, åtminstone till en början. Kunderna kanske inte ser nyttan av revisionen på en gång, utan är mest glada över att slippa en regel och en kostnad. Huruvida en revisor kommer anlitas i bolag om plikten tas bort, kan vi se har mycket att göra med hur relationen med denne har sett ut innan. Om det finns en god kontakt mellan kunden och revisorn sen tidigare så kommer kunden troligtvis att anlita revisorn även i fortsättningen.

Skulle plikten tas bort löses problemet med byråjäv och på så sätt skulle det kunna minska kostnaderna för företagen då samma person kan hjälpa till med både redovisning och revision. Om samma revisionsbyrå används så är det lättare för revisorn att få löpande information om företaget. En bättre insyn i företaget kan på så vis öka kvaliteten på revisionen. Bättre insyn torde också leda till bättre rådgivning och eftersom det är främst rådgivning som de små bolagen behöver så borde kanske plikten avskaffas? Oberoendehotet är stort i enmansbolag, vilket också kan göra att revisionsplikt inte kan motiveras. Trots att tilltron till revisorn som person och rådgivare fortfarande är stor så är detta kanske inte tillräckligt för att motivera en revisionsplikt?

## 5.3 Små och mikro aktiebolag

Kompetens inom redovisningsfrågor saknas ofta i de små bolagen. Revisorn kan därför ha en viktig roll som expert. Hur viktig företagen tycker att den rollen är beror som sagt var på vad de har för relation med sin revisor. Vissa menar att det inte bara är en fråga om arvodet, utan vad revisorn faktiskt utträttar och vilken kunskap den besitter. Detta har vi även kunnat se i våra intervjuer. Båda ägarna anser att arvodet är för dyrt och att det är svårt att specifikt se vad som ingår i revisionskostnaderna. Ägaren i taxibolaget kommer ändå ha revisorn kvar även om plikten slopas, då denne anser att plikten inte är den främsta anledningen utan att revisorn gör mycket nytta i övrigt. Den andre ägaren har inte i nuläget någon närmare kontakt med sin revisor och kommer inte att anlita revisorn vid ett eventuellt slopande, då denne anser att kostnaden är högre än nyttan. Om revisorn däremot skulle bli bättre på att specificera vad denne gör så skulle kanske också det blir lättare att se nyttan med detta och därmed ha större förståelse för kostnaden?

De positiva effekterna med revisionen är många och genom plikten säkerhetsställs dessa. Effekterna är bland att bankerna behöver använda mindre resurser för att få fram tillförlitlig information om företagen och konkurrens blir effektivare på grund av att det är svårare att dölja information. Det är även bra om företagen har någon som ser till deras bästa och som kan hjälpa till att undvika en eventuell konkurs. Frågan är om inte dessa effekter är väl värda kostnaden för att ha en revisor? Ett argument för plikten är ju att det personliga ansvaret i AB är begränsat och därmed måste någon säkerhet för intressenterna finnas. Samtidigt har vi sett att det finns andra faktorer som har betydelse, t.ex. den personliga kontakten med intressenterna. Intressenter som verkligen är i behov av revision kommer säkerligen också att kunna kräva den kontrollen ändå, även om plikten slopas. Även aktiekapitalet i sig är ju en säkerhet i ett AB och detta krav uppställs ju inte i någon annan företagsform.

Slutligen kan konstateras att ägaren i taxibolaget anser att plikten bör vara kvar för att säkerhetsställa konkurrens på lika villkor inom branschen. Det anses vara en viktig kvalitetsstämpel och förutsättning inom branschen. Det blir på så vis mer rättvist. Den andra ägaren anser, å andra sidan, att för att få konkurrens på lika villkor inom EU så bör Sverige avskaffa plikten. Båda ägarna strävar ju efter samma sak, nämligen konkurrens på lika villkor. Frågan är då om inte ett slopande av plikten leder till en bättre konkurrens och att en frivillig revision är en högre kvalitetsstämpel än en lagstadgad? De borde också vara mer rättvisande för intressenterna att kunna urskilja de bolag som verkligen står för vad de gör och inte är rädda att bli granskade trots att de inte behöver det.

## 5.4 Slutlig analys

De flesta respondenterna tror att den ekonomiska brottsligheten kommer att öka om plikten tas bort, då en kontroll försvinner. En revisor kan trots allt ha en preventiv effekt mot ekonomisk brottslighet och detta är en av fördelarna med att ha en plikt. Vi får dock inte uppfattningen som att det föreligger någon större oro för ett avskaffande, trots detta. En anledning till det är troligtvis att alla känner sig ganska säkra på att kontroller kommer göras ändå där det anses vara behövt. Vissa menar också att fusk sker oavsett en revisionsplikt och att företag som skött sig förut inte plötsligt kommer börja missköta sig vid ett avskaffande. Kontroller kommer som sagt troligtvis att behövas ändå, men räcker det inte med en externt oberoende part i vissa fall? Det behöver kanske inte alltid vara en auktoriserad eller godkänd revisor som satt sitt godkännande. I vissa fall kan det ju vara så att räcker för intressenterna om bolagen har haft hjälp av en redovisningskonsult som har kollat igenom den löpande bokföringen och upprättat årsbokslut. Skulle så inte vara fallet så finns ju alltid möjligheten att anlita en revisor.

Vi anser också att något tvingande i sig aldrig leder till något bra. Detta får vi även stöd av hos en av våra respondenter (revisorn på den större byrån). Tillväxtklimatet blir ju inte direkt gagnat av att företagen blir tvingande till något och på så sätt kan plikten upplevas som hämmande. Ägaren på taxibolaget menar också att ett nystartat företag, med fel revisor, kan gå på knäna. Även om detta inte är vanligt så kan det verka avskräckande för att välja aktiebolagsformen. Överlag tror de flesta respondenterna att plikten kommer att avskaffas, nu med en borgerlig regering, vilket säkert har att göra med att det blåa blocket har flaggat för att underlätta för små företag. Även om det låter bra med ett underlättande för företagen och därmed ett avskaffande, så tycker vi att det är viktigt att klargöra frågan om vem som tar ansvar för eventuella problem, innan ett avskaffande kan ske.



## 6 SLUTSATS

---

*I detta avslutande kapitel så svarar vi på vårt syfte och våra frågeställningar, utifrån det vi har kommit fram till i den föregående analysen.*

---

Fördelar med en revisionsplikt är att den fungerar som ett kontrollinstrument för intressenter och bidrar till en kvalitetsstämpel för bolagen. Vi har dock sett att det viktigaste inte är själva plikten, utan revisionen i sig. De främsta intressenterna av revision är kreditgivarna och dessa kommer troligtvis att kunna kräva reviderat material, även om plikten avskaffas. Med andra ord är inte kreditgivarna beroende av en revisionsplikt. Skatteverket har inget större intresse i plikten, eftersom reviderat material inte ingår som grundmaterial i deras kontroller. Deras arbete skulle på så vis inte påverkas i större utsträckning om plikten avskaffades. Vi har heller inte funnit att revisorerna har något större egenintresse i plikten. När det gäller bolagen själva, så har vi kunnat se att åsikterna om plikten och revisorns roll beror mycket på hur relationen till revisorn ser ut. Är nyttan större än kostnaden så kommer en revisor anlitas oavsett om plikten avskaffas eller ej. Trots att bolagen tycker olika, så strävar de efter samma sak, nämligen konkurrens på lika villkor. Vi anser att frivillig revision bidrar till en högre kvalitetsstämpel än om den vore lagstadgad. Detta eftersom företagen själva kan välja att blir reviderade och på så vis få en ökad konkurrens fördel jämfört med dem som inte väljer detta. Frivillig revision bidrar också till högre status för revisorerna, då deras tjänster blir efterfrågade istället för påtvingade. Vi tycker att plikten ska avskaffas, då det är revisionen i sig som är det viktigaste. Vi tror också att detta kommer att ske nu med en borgerlig regering.

### 6.1 Förslag till fortsatta studier

Efter att ha studerat den aktuella debatten under uppsatsen gång känner vi att det skulle vara intressant att även undersöka åsikterna hos övriga intressenter, t.ex. kunder och leverantörer. Om plikten avskaffas skulle det också vara intressant att undersöka effekterna av detta.

# REFERENSLISTA

## Litteratur

Artsberg, K., (2005) *Redovisningsteori policy och praxis*, andra upplagan, Liber Ekonomi, Malmö.

Ejvegård, R., (2003) *Vetenskaplig metod*, tredje upplagan, Studentlitteratur, Lund.

Eriksson, L-T, Wiedersheim – Paul, F., (2001) *Att utreda, forska och rapportera*, sjunde upplagan, Liber Ekonomi, Malmö.

FAR., (2006) *Revision en praktisk beskrivning*, FAR FÖRLAG, Stockholm.

Jacobsen, D.I., (2002) *Vad, hur och varför?* Studentlitteratur, Lund.

Johansson S-E, m.fl. (2005) *Uppdrag revision– Revisorsprofessionen i takt med förväntningarna?*, SNS förlag, Stockholm

Lundén, B., (2006) *Aktiebolag skatt, ekonomi och juridik*, fjortonde upplagan, MediaPrint, Uddevalla.

Närvänen A-L., (1999) *När kvalitativa studier blir text*, Studentlitteratur, Lund

Sjöström, C., (1994) *Revision och lagreglering: ett historiskt perspektiv*, Linköpings Universitet.

Thomasson, J, Arvidson, P, m.fl. (2004) *Den nya affärsredovisningen*, femtonde upplagan, Liber Ekonomi, Malmö.

## Forskningsrapporter

Svenskt näringsliv, Thorell, P, Norberg, C., (2005) *Revisionsplikten i små aktiebolag*.

Svanström, T., (2006) *Lagstadgad revision? Ja, om företagen får bestämma*.

## Artiklar

Balans 2006 nr 5, Bisgaard, A., *Revisionsplikten avskaffas för små danska företag*.

Balans 2005 nr 3, Halling, P., *Sällan revision av små företag i EU-länderna*.

Balans 2005 nr 3, Halling, P., *Debatten går het i Norden*.

Balans 2005 nr 3, Thorell, P, Norberg, C., *Går det att försvara revisionsplikt*.

Balans 2005 nr 4, Andersson, P-O., *Revisorerna tillför företagsekonomisk kompetens – Behåll revisionsplikten*.

Balans 2005 nr 4, Axenborg, I-L., *Rör inte revisionsplikten.*

Balans 2005 nr 4, Precht, E., *Revisionsplikt var svaret på ekonomisk brottslighet.*

Balans 2005 nr 4, *Vad tycker de politiska partierna om revisionsplikten i små och medelstora aktiebolag?*

Balans 2004 nr 2, Wennberg, I., *Efterfrågad eller lagstadgad revision?*

Balans 2004 nr 2, Wennberg, I., *FAR:s generalsekreterare är försiktigt optimistisk.*

Balans 2004 nr 2, Wennberg, I., *Alla behöver revisor men alla behöver inte revision.*

Balans 2004 nr 2, Wennberg, I., *Revisorn – någon att hålla i handen för företagaren.*

Balans 2003 nr 4, Derkum, C, Karlsson, F, Åberg, L., *En nära relation till revisorn är betydelsefull för mindre bolag.*

Dagens Nyheter, (2005-10-04), Ström, P., *En onödig börda på de små företagen.*

## **Internetkällor**

[www.eu-upplysningen.se/templates/EUU/standardRightMenuTemplate\\_\\_\\_\\_1744.aspx](http://www.eu-upplysningen.se/templates/EUU/standardRightMenuTemplate____1744.aspx),  
2007-01-16

[www.svt.se](http://www.svt.se), *Ny debatt*, 2006-09-25

[www.svt.se](http://www.svt.se), *Små bolag kan slippa revisionsplikt*, 2006-10-31

[www.unc.se/foretag](http://www.unc.se/foretag), 2006-10-12

## **Intervjuer**

Bank i Gävle - Företagsrådgivare, 2006-11-14

Bank i Skutskär – Kontorschef, 2006-12-20

Entreprenadfirma i Tierps kommun, VD, 2006-12-13

Liten revisionsbyrå i Gävle - Auktoriserad revisor, 2006-11-13

Skatteverket i Gävle - Anställd på revisionsenheten, 2006-11-16

Stor revisionsbyrå i Gävle - Auktoriserad revisor, 2006-12-06

Taxibolag i Gävle - VD, 2006-11-16

## Bilagor

### Bilaga 1 - Intervjufrågor till banker:

- 1) Vilken befattning har Ni och vilka är Era arbetsuppgifter?
- 2) Hur länge har du varit anställd inom företaget/yrket?
- 3) Hur går kreditprocessen till?
- 4) Gör banken någon skillnad mellan AB och andra bolagsformer när det gäller kreditprocessen?
- 5) Vilken av företagens reviderade information använder Ni er av (årsredovisningar mm.)?
- 6) Vad har den reviderade informationen för betydelse för kreditprocessen?
- 7) Övrig information som har betydelse för kreditprocessen?
- 8) De flesta länder inom EU har avskaffat revisionsplikten, vad anser Ni ligger bakom att Sverige har valt att behålla den hittills?
- 9) Vilken roll anser Ni att revisionsplikten har för små bolag (fördelar och nackdelar)?
- 10) Tycker Ni att Sverige bör behålla eller avskaffa revisionsplikten och varför?
- 11) Vad tror du kommer att hända med revisionsplikten, nu med en borgerlig regering?
- 12) Hur viktigt är revisionsplikten och vad innebär den för er?
- 13) Hur påverkas ert arbete om revisionsplikten avskaffas för små AB?
- 14) Kommer Ni då att ersätta revisionens kontroll och i så fall med vad?
- 15) Hur tror Ni att den ekonomiska brottsligheten kommer att påverkas om plikten avskaffas?
- 16) Kommer ert förtroende för små AB att rubbas om revisionsplikten tas bort? I så fall, vad kommer krävas för att Ni ska ha förtroende för små AB?

## **Bilaga 2 - Intervjufrågor till Skatteverket:**

- 1) Vilken befattning har Ni och vilka är Era arbetsuppgifter?
- 2) Vilka delar av AB kontrollerar Skatteverket?
- 3) Hur går kontrollerna till?
- 4) Finns det någon skillnad i kontroller av AB och andra bolagsformer?  
Finns det i så fall någon skillnad i kontroller av stora AB och små AB?
- 5) Vilken av företagens reviderade information använder Ni er av (årsredovisningar mm.)?
- 6) De flesta länder inom EU har avskaffat revisionsplikten, vad anser Ni ligger bakom att Sverige har valt att behålla den hittills?
- 7) Vilken roll anser Ni att revisionsplikten har för små bolag (fördelar och nackdelar)?
- 8) Tycker du att Sverige bör behålla eller avskaffa revisionsplikten och varför?
- 9) Tror Ni att revisionsplikten kommer att avskaffas, nu med en borgerlig regering?
- 10) Hur viktigt är revisionsplikten och vad innebär den för er?
- 11) Hur påverkas ert arbete om revisionsplikten avskaffas för små AB?
- 12) Kommer Ni då att ersätta revisionens kontroll och i så fall med vad?
- 13) Kommer Ni att titta på hur kontroller genomförs i länder med frivillig revisionsplikt vid ett eventuellt avskaffande?
- 14) Hur tror Ni att den ekonomiska brottsligheten kommer att påverkas om plikten avskaffas?
- 15) Vad kommer krävas för att Ni ska ha förtroende för små AB om dessa inte blir reviderade i framtiden?

### **Bilaga 3 – Intervjufrågor till revisorer/revisionsbyråer:**

- 1) Är du godkänd eller auktoriserad revisor?
- 2) Hur stor andel av Dina klienter är små - och mikroföretag? (enligt EU: s definition upp till 49 anställda och en omsättning/balansomslutning understigande 10 miljoner euro)
- 3) Hur många timmar avsätter du i genomsnitt för en revision av ett litet AB och till vilken kostnad?
- 4) Vilka tjänster erbjuder ni dessa företag?
- 5) Vilken roll anser Ni att revisionsplikten har för små AB (fördelar och nackdelar)?  
–Tror du att plikten hämmar tillväxtklimatet för små företag och i så fall på vilket sätt?
- 6) Uppfattar du att själva plikten är den främsta anledningen till att företaget anlitar en revisor?
- 7) De flesta länder inom EU har avskaffat revisionsplikten, vad anser Ni ligger bakom att Sverige har valt att behålla den hittills?
- 8) Tycker du att Sverige bör behålla eller avskaffa revisionsplikten och varför?
- 9) Tror Ni att revisionsplikten kommer att avskaffas, nu med en borgerlig regering?
- 10) Hur påverkas ert arbete om revisionsplikten avskaffas för små AB?
- 11) Vilka eventuella åtgärder har Ert företag vidtagit inför ett eventuellt slopande av revisionsplikten?
- 12) Tror du att små AB kommer att efterfråga revision om den blir frivillig och i så fall i vilka sammanhang?
- 13) Går det att ersätta revisionen roll på något sätt och i så fall hur då?
- 14) Hur tror villiga tror du att kreditgivarna kommer vara att ge lån till företag utan reviderad information?
- 15) Hur tror du att den ekonomiska brottsligheten kommer att påverkas om plikten avskaffas?
- 16) På vilket sätt tror du att relationen till företagets intressenter förändras om revision inte längre blir lagstadgat?
- 17) Vilken förändring tror du att ett eventuellt avskaffande av revisionsplikten innebär för tjänsteutbudet inom revision och redovisning på marknaden?
- 18) Vilken förändring tror du att ett eventuellt avskaffande av revisionsplikten innebär för efterfrågan av tjänsterna inom revisionsbranschen och redovisningsbranschen?

## **Bilaga 4 – Intervjufrågor till små och mikro aktiebolag:**

- 1) Vilken befattning har du och vilka är dina arbetsuppgifter?
- 2) Hur länge har du varit anställd inom företaget?
- 3) Hur många anställda har företaget idag?
- 4) Vilken omsättning har företaget?
- 5) Vilka tjänster köper du/företaget i nuläget avseende redovisning och revision?
- 6) Har du/företaget kontakt med revisorn löpande under verksamhetsåret?
- 7) Hur mycket kostar revisionen per år för företaget?
- 8) Vad anser du om kostnaden för revisionen?
- 9) Vilken roll har revisionen/revisorn för er?
- 10) Hur ser ni på revisionsplikten?
- 11) Tror du att plikten hämnar tillväxtklimatet för små företag och i så fall på vilket sätt?
- 12) De flesta länder inom EU har avskaffat revisionsplikten, vad anser Ni ligger bakom att Sverige har valt att behålla den hittills?
- 13) Tycker du att Sverige bör behålla eller avskaffa revisionsplikten och varför?
- 14) Tror Ni att revisionsplikten kommer att avskaffas, nu med en borgerlig regering?
- 15) Hur påverkas ert företag om revisionsplikten avskaffas?
- 16) Vilka eventuella åtgärder har Ert företag vidtagit inför ett eventuellt slopande av revisionsplikten?
- 17) Uppfattar du att själva plikten är den främsta anledningen till att företaget anlitar en revisor?
- 18) Kommer ni att efterfråga revision om den blir frivillig och i så fall i vilka sammanhang?
- 19) Går det att ersätta revisionen roll på något sätt och i så fall hur då?
- 20) Hur tror villiga tror du att kreditgivarna kommer vara att ge lån till företag utan reviderad information?
- 21) Hur tror du att den ekonomiska brottsligheten kommer att påverkas om plikten avskaffas?

- 22) Vilken förändring tror du att ett eventuellt avskaffande av revisionsplikten innebär för tjänsteutbudet inom revision och redovisning på marknaden?
- 23) På vilket sätt tror du att relationen till företagets intressenter förändras om revision inte längre blir lagstadgat?